

VALG 2011

SOMMERLEJR

BRUGERBAZAR

lap
MEDLEMSBLAD

I skrivende stund pågår forhandlingerne mellem den kommende statsminister og de øvrige partier i den såkaldte "røde blok" om regeringsgrundlag og ministerposter. Vi ønsker den nye regering tillykke med valget.

I LAP håber vi på, at det nye flertal i folketinget og en ny regering vil arbejde seriøst med og indgå i dialog med os om flere af vores mærkesager. Inden valget stillede LAP en række spørgsmål til partier og ordførere. Du kan læse en række partiers svar på LAP's 10 skarpe spørgsmål på siderne 8-11.

Vi ser bl.a. frem til, at der i den kommende tid:

- bliver arbejdet seriøst med at mindske kriminaliseringen af psykiatribrugere, så ubetydelige lovovertrædelser ikke fortsat skal føre til langvarige behandlingsdomme.
- sker en ratifikation af tillægsprotokollen til FN's handicapkonvention, så vi får mulighed for at indanke manglende overholdelse af konventionen direkte til FN.
- bliver rettet meget mere fokus på at forebygge den store overdødelighed blandt psykiatribrugere, især de mange medicinrelaterede dødsfald.
- sker et løft i finansieringen af psykiatrien, som ikke bare fører til mere af det samme, men medvirker til at skabe bedre og mere brugbare behandlingstilbud, fx let og lige adgang til psykologbehandling.
- forhåbentlig sker en ophævelse af den diskriminerende og meget problematiske lovgivning om tvungen opfølgning af psykiatrisk behandling.
- sker en opretholdelse af regionerne med den mulighed det giver for lokal indflydelse på udviklingen i psykiatrien.
- bliver arbejdet seriøst med at ophæve fattigdoms-skabende forringelser af kontanthjælp og andre sociale ydelser.

Nu hvor sommeren er gået på hæld, kan vi i LAP se tilbage på nok en vellykket og velbesøgt sommerlejr på Hellebjerg Idrætsungdomsskole. Nu må den nye arbejdsgruppe i gang med at forberede sommerlejr 2012. Takket være en større be-

villing fra Trygfonden kan både dette og næste års sommerlejr gennemføres, uden at det kommer til at belaste foreningens budget. Brugernes Bazar i Kongens Have i Odense var også velbesøgt, til stor glæde for hele udsatte området. Tak til de mange LAP-medlemmer, der lagde kræfter i at gøre begge dele til en stor succes.

Som det kan ses inde i bladet har vi mistet en af foreningens medstiftere Mårten Breum. Vi skylder ham en stor tak, ikke mindst for at han startede Medlemsbladet, og lagde et stort arbejde i dette. Æret være hans minde.

Siden landsmødet har enkelte af de landsmødevalgte medlemmer af landsledelsen valgt at trække sig tilbage. Vi siger tak for indsatsen til Marianne Mogensen og Bo Steen Jensen. Da der kun blev valgt ganske få suppleanter, betyder det at landsledelsen nu består af 11 medlemmer, som til gengæld arbejder ihærdigt for at føre det af landsmødet vedtagne handlingsprogram ud i livet.

Under sloganet "en af os" starter en stort anlagt kampagne her i efteråret. Kampagnen har til formål at modvirke stigmatisering af det at være ramt af psykisk sygdom. Vi har i LAP fulgt med i kampagne-forberedelserne, bl. a. via vores deltagelse i Det Sociale Netværk af 2009. Indtil nu har kampagnen ikke vist sig at leve op til sit formål, idet folk med egen bruger-erfaring kun har haft meget lidt indflydelse på udformningen. Indtil videre har vi valgt at følge med i kampagnen og forsøge at dreje den i en retning, hvor der tages afsæt i den diskrimination og de krænkelser mange af os oplever i mødet med psykiatrien og myndighederne.

Af Hanne Wiingaard, FU og
Karl Bach Jensen, udviklingskonsulent

Leder

Medlemsbladet LAP er medlemsblad for:

LAP | Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere

Adresse:

Medlemsbladet LAP | Store Glasvej 49
5000 Odense C | tlf: 66 19 45 11

Redigeres af arbejdsgruppe, ansvarshavende overfor presseloven:

Hanne Wiingaard | Tlf. 55 50 01 51

Korrektur:

Karl Bach Jensen

Trykt hos:

npctryk a/s | Næstved

Layout:

npctryk a/s | Næstved

Teknisk ansvarlig:

Hanne Wiingaard

Oplag:

2.500 eksemplarer

Navigivne indlæg udtrykker ikke nødvendigvis LAP's holdninger.

indhold

Velkomsttale Brugernes Bazar 2011	4
Til minde om Mårten Breum	6
Festivalgruppen	7
Hey alle	7
10 skarpe til folketingskandidaterne	8-11
Ikke meget spræl i kursus, der skulle formidle mere spræl i lokale foreninger	12
Vær med i LAP's bisiddernetværk	13
Sommerlejr i regn og sol	14
Åben workshop	16
Hvad andre mener...	
hvad mener du selv	17
Brev til Claus Hjørt Frederiksen	18-19
Sindssyg i gerningøjeblikket	20
NYT fra LAP-Syddanmark	21
LAP's juridiske rådgivning	21
Genskab kærligheden til livet	22
OPRÅB fra et medlem	23
Her er en menneskeødelæggende kostplan fra Psykiatrisk Hospital	24
Tro på at leve, tro på at spise igen, tro på at få energi	25
Psykiatri – Hvad er det egentlig?	
En refleksion over begrebet	26
God foto-tur med livsglædegruppen	28
Fru Christoffs Univers	30
Et besøg på Slotsvængets	
Akuttillbud i Kongens Lyngby	32
Liste over kollektive medlemmer i LAP	34
Kommunale grundforeninger i LAP	34
Krogs krog	35

Indlæg bedes indsendt til LAP pr. e-mail:

lap@lap.dk. Deadline til næste nr. er: 1. november 2011.
Alle indlæg, der optages til bladet bliver også lagt ud på LAP's hjemmeside. www.lap.dk

Arbejdsgruppe for dette blad er:

Inger-Liss Christoffersen, Kirsten Dam, Erik Thomsen, Julie Amonsén, Klaus Zenon Murlender, Paul Bjergager Nielsen, Tom Jul Pedersen og Hanne Wiingaard

Forsidefoto:

Jan Stig Andersen

lap
MEDLEMSBLAD

Velkomsttale *Brugernes Bazar* 2011

Steen Moestrup, Medlem af landsledelsen i LAP

I dag er vi samlet her i Odense til en særlig begivenhed for os – samfundets socialt udsatte. Vi er ikke som de andre, men de kan let havne i en situation, der ligner vores. Samfundets motto burde være: vi er som de andre, altså "en af os".

Brugernes Bazar er vores dag, hvor vi mødes og samles om det at blive hørt i dagens civilsamfund. Vi sætter dagsordenen og håber både Rådet og de besøgende politikere og ikke mindst vores nygifte socialminister Benedikte vil lytte til os, vores behov, vores løsningsmodeller, de ønsker vi har til samfundet, og tage dem med hjem, så de kommer til udtryk på alle planer, lige fra den lokale sagsbehandling, nytænkning i lovgivning, servicetilbud og ikke mindst i den politik, der burde kendetegne et rigt samfund som vort. Kærlighed og ærlighed burde gå hånd i hånd ligesom i ægteskabet, når det gælder klient/borger forhold, men sådan er det langt fra.

Faktisk er vores ønsker ikke at få en masse forærende, men få mulighed for at skabe et selvstændigt og værdigt liv. Et liv hvor det ikke er overførselsindkomstens begrænsninger, der fylder vores hoveder, men mulighederne.

Hvor der er mulighed for at udnytte vores resurser på en fornuftig vis og bidrage til civilsamfundet i det omfang, vi magter det.

Vi er samlet her fra hele landet – det er foreningerne SAND, SVID, Brugerforeningen og LAP, som repræsenterer de hjemløse, misbrugerne og psykiatribrugere på alle planer i det danske samfund. Vi vil udveksle erfaringer på kryds og tværs i Café-debatten, på pladsen og ved boderne i teltene. Styregruppen håber at Master Fatman og Baggårdsbandet vil give os et pift af underholdning, som sætter prikken over i'et.

Vi er glade for, at eleverne fra Elsesminde produktionshøjskole igen i år stiller op og laver grillmad til os alle.

Vi er brugere af systemet og har en forventning om, at systemet lærer at hjælpe os på vores betingelser. Det er ikke os, der skal indrette os efter systemet. Vi skal højest mødes på halvvejen og sammen bidrage til at vores liv bliver bedre og vi fungerer i samfundet.

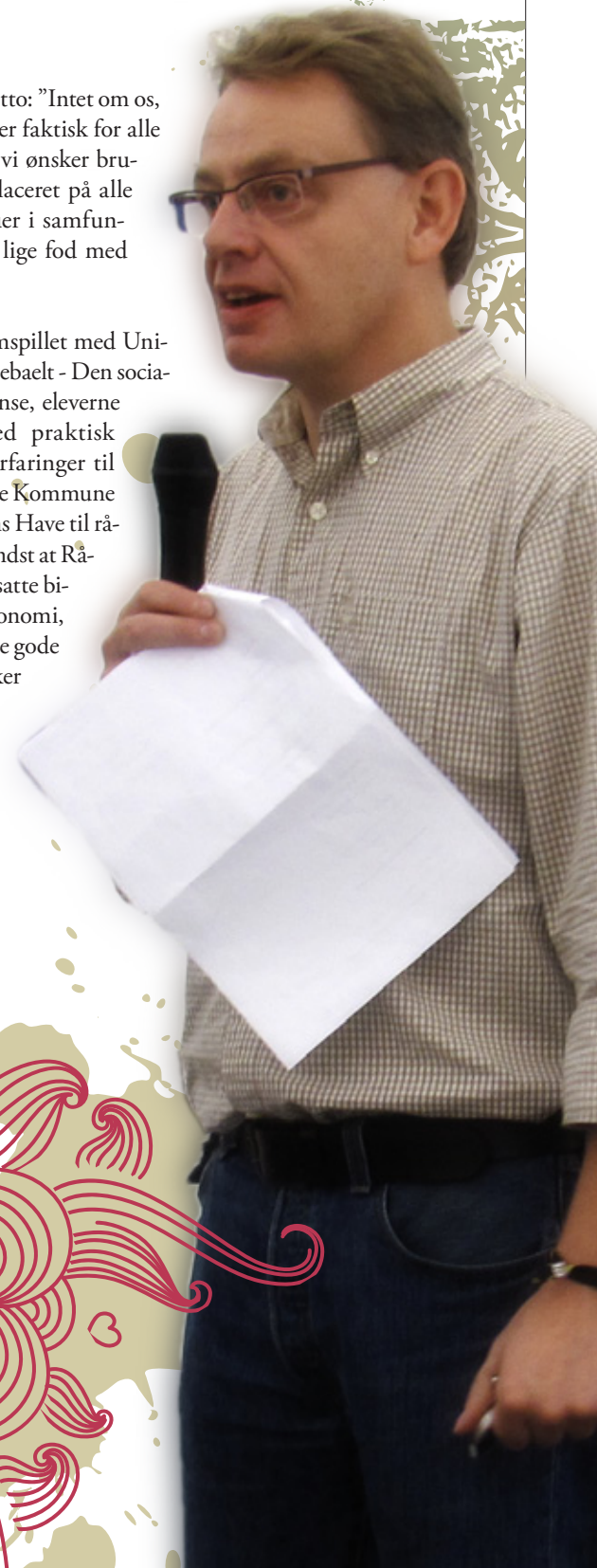
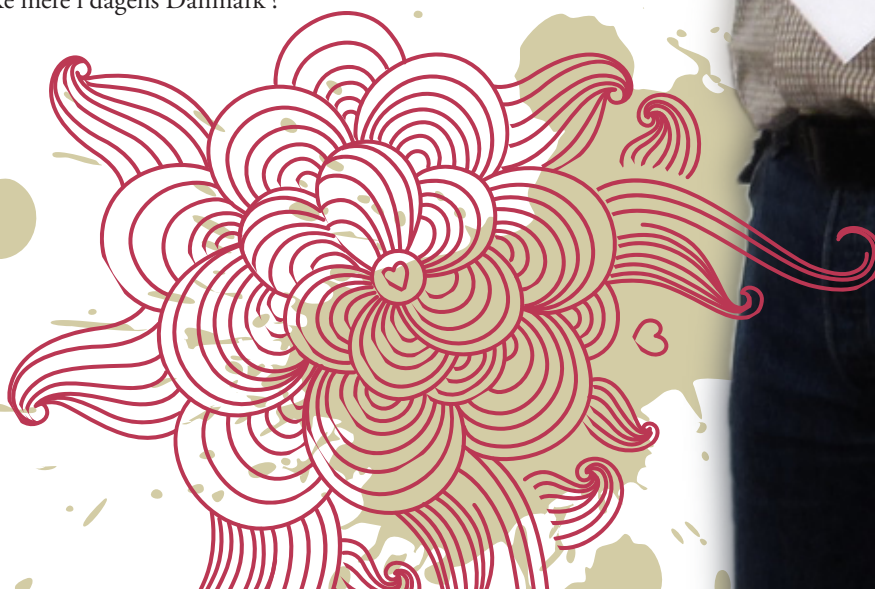
Vi er mange som er frivillige på forskellige niveauer, og i dette frivillighedens år skal vi måske tænke og markere os på en særlig vis. Vi frivillige i foreningerne er kendetegnet ved, at vi har prøvet tingene på vores egen krop. Vi har lyst til at hjælpe andre med at finde vej gennem systemets mange kringelkroge. Vi har brug for noget fornuftigt at tage os til. Vi har brug for, at der er brug for os i samfundet. Og vi mener, vi kan gøre en indsats for at samfundet udnytter de tilstedeværende resurser bedre og mere hensigtsmæssigt. Med andre ord, vi ønsker at blive brugt og hørt.

I den offentlige debat om frivillige fylder vi meget lidt. Det handler også om, at man sætter spørgsmål ved om frivillige kan yde en kvalificeret og faglig indsats. Er det ikke vigtigere, at de frivillige lærer at have hjertet på rette sted. Tænk om systemets mænd havde hjertet på rette sted, da ville kvaliteten og fagligheden i de offentlige tilbud måske være i orden, og så ville der slet ikke være behov for at have frivillige.

De frivillige brugere har ofte en kvalitet, som de faglige slet ikke kan matche, hvorfor værdsættes denne ikke mere i dagens Danmark?

I LAP har vi et motto: "Intet om os, uden os" det gælder faktisk for alle fire foreninger, at vi ønsker brugerne skal være placeret på alle beslutningsniveauer i samfundet og deltage på lige fod med systemets mænd.

Vi er glade for samspillet med University College Lillebaelt - Den sociale Højskole i Odense, eleverne der bidrager med praktisk hjælp og henter erfaringer til deres virke, Odense Kommune som stiller Kongens Have til rådighed og ikke mindst at Rådet for Socialt Udsatte bidrager med en økonomi, der sikrer de mange gode faciliteter og dækker rejsen for alle, så vi kan samles her i dag.

Til minde om Mårten Breum

Frands Frydendal

Kære Mårten.

Tak for det, som du skabte, og som du efterlod.

Mårten blev 52 år. Han var en idealist og en overlever, som troede på sig selv og kæmpede for sine ideer. Som ung blev han udlært typograf og deltog i BZ-bevægelsen. Han var på Tvind og rejste med dem til Afrika og mødte et Mozambique i krig. Hjemme igen måtte han tvangsindlægges - længe. Blandt et ual af psykiatere, som ikke kunne hjælpe ham, var der heldigvis én, som kunne.

Efter udskrivelsen levede han stærkt og produktivt i mange år: Han var jovial og udadvendt og fandt en kæreste Karin, og med hende fik han datteren Clara, som han nu har efterladt.

Mårten udfoldede sig kreativt på mange måder: Han spillede guitar og sang. På lange rejser til Cuba, Irland, Azorerne og middelhavslændene samlede han motiver til sine farverige malerier og ideer til den demokratiske psykiatri, som han drømte om at bringe til Danmark. Han skrev adskillige novellesamlinger og digte, som han udgav på sit eget forlag.

Først og sidst kæmpede han. De fleste af de ideer, han kæmpede for, var gode, og han drev på, som var der ingen grænser for hans kræfter. Han organiserede og var med ved skabelsen af adskillige af psykiatri-brugerbevægelsens led: Brugercafeen i Risskov, FAP-Århus og selve LAP. Han underviste på uddannelser landet rundt med foredrag om retspsykiatrien.

Mårten og jeg mødtes og blev venner i den gruppe, som i 2004 startede LAP's lange række af sommerlejr. Fra den første lejr på Endelave mindes jeg især magiske aftener ved lejr-bål, hvor vi sang og spillede guitar, og Sabine trommede på en plastikurtepotte. Mårten gjorde også en indsats i den gamle fredsbevægelse Aldrig Mere Krig.

Jeg ville gi' dig en rubin
En tone fra en violin
En fingerring af smedet sølv
En tåre i et fingerbøl

Men alle verdens fine ting
Er bare tant og ingenting
I forhold til et kys fra dig
Til en forelsket én som mig

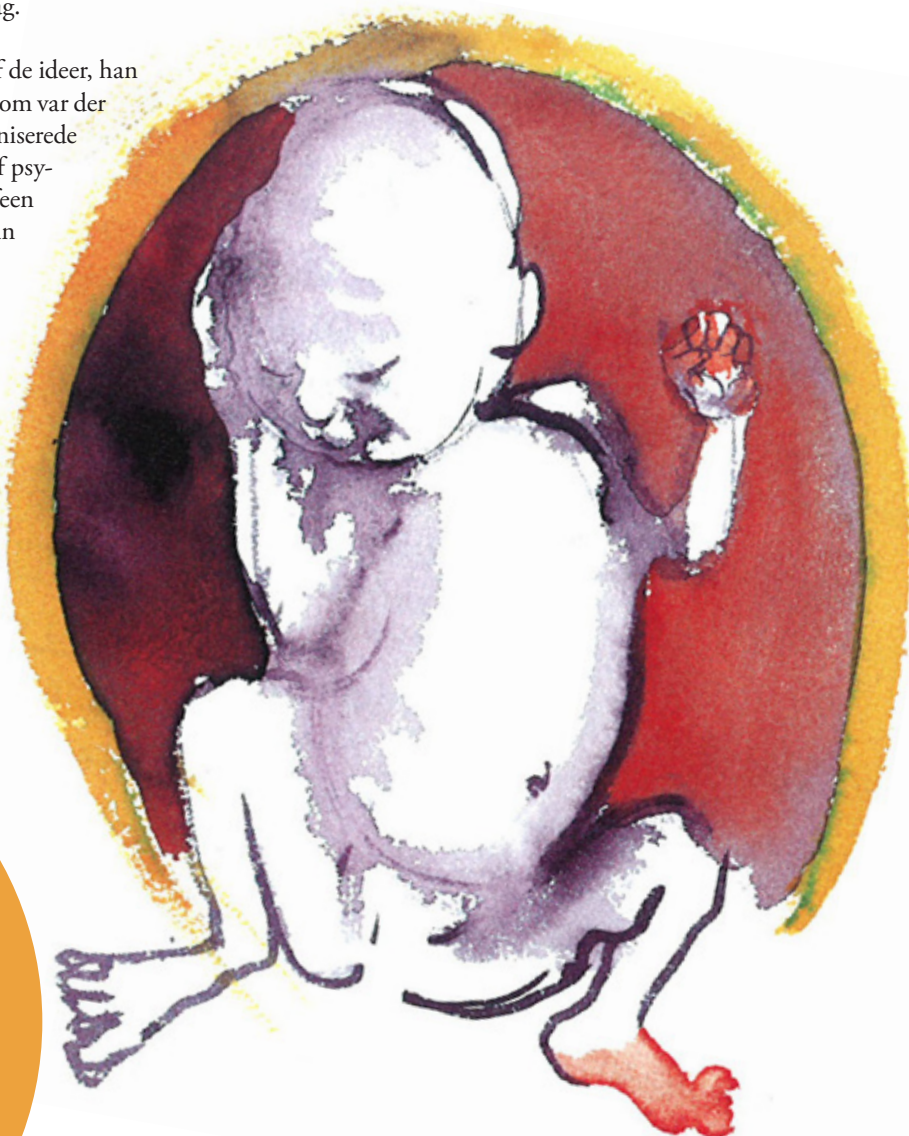
Mårten Breum
Udgivet i LAP's medlemsblad nr. 3. 2000

Mårtens karriere som politisk aktivist kulminerede med hans valg til kommunalbestyrelsen i Syddjurs Kommune i 2009. Som byrådsmedlem deltog han i et miljøprojekt her på Friland, hvor jeg bor.

Men kampene gav i længden for mange hug. Han havde trukket sig tilbage fra LAP, og nu trak han sig tilbage fra AMK og byrådsarbejdet.

Hans sidste drøm var at efterlade alle kampene og rejse til Portugal på vingerne af en ældgammel forelskelse. Mårten troede stadig på sig selv; men nu rev han sig fri af familie, venner og gamle kampefæller, efterhånden som de advarede ham eller gav ham modstand. Da de andre kampe var borte, var der kun Mårtens kamp med sig selv tilbage.

Jeg tror, at et selvmord kun sjældent er et værdigt og afklaret valg, og Mårten døde i kampen mod sig selv. Livet tabte ham; men Mårten fik fred.

Vi er for få - til at kunne lave noget!

Så kan DU skaffe en til at være med i arbejdsgruppen? - DET SKAL NOK BLIVE SKÆGT.

Festivalgruppens formål:

Skabe mulighed for at medlemmer af LAP i forbindelse med festivaler på gader, torve, stræder og andre offentlige lokaliteter kan deltage, så Festivalgruppen er med til at synliggøre foreningen LAP på en sjov og positiv måde, samtidig med at gruppen har mulighed for at reklamere for foreningen. Det vil gruppen gøre ved at lave diverse gøgl, optrin og events!

Jeg har en baggrund bl.a. som dramapædagog og har arbejdet med gadeteater.

Lad interesserede ringe eller maile til mig

Paul Bjergager Nielsen

Hey alle

Først en hilsen til alle, der deltog på landsmøde 2011. Skønt at møde jer alle sammen - det var en fantastisk oplevelse. Jeg er stolt af at være medlem af en forening med højt til loftet.

Her brænder vi for hvert et ord, der formuleres, her kæmpes for alvor for det gode liv!!!

Vi er levende mennesker, med levede liv. Vi har alle, hver især, ret til og brug for, vil jeg tro, og i hvert fald helt sikkert KRAV PÅ, den gode hjælp / coaching / terapi eller behandling.

Jeg ser det som vores fornemmeste opgave, at formulere fælles krav til de offentlige / som de private tilbud.

Vi er mange slags mennesker, hver med vores helt specifikke ønsker og behov, og til dette hører en lang række velgennemtænkte krav. Og da vi er så forskellige, med meget forskellige erfaringer, tanker, ideer og synspunkter, så er det en stor og kompliceret opgave at begi' sig i gang med. Og tak til alle, der gør det.

Det er super vigtigt, og super flot og super stang indviklet. Og for, for alvor at blive i den københavnske jargon: Vildt godt gået, folkens!!

Det synes jeg lige, vi skal huske hinanden på. Og så glæde os til næste år.

Det gør jeg helt sikkert!!

På glædeligt gensyn - Lone Høeg

10 skarpe til folketingskandidaterne

Op til Folketingsvalget forsøgte vi i LAP at rette fokus på psykiatribrugeres forhold og rettigheder i valgkampen med "10 skarpe til folketingskandidaterne". Ved redaktionens afslutning var der indkommet svar fra: Per Clausen, Enhedslisten; Özlem Cekic, SF; Lise-lott Blixt, Dansk Folkeparti; Bjarne Nederby Jessen, Kristendemokraterne og fra De Konservative, Socialdemokraterne samt Venstre.

En stor del af Psykiatrien i Danmark finansieres af de udsatte gruppers "indbetalinger" til satspuljen.

Hvad vil du og dit parti gøre:

- *For at give psykiatrien en mere stabil økonomi via finansloven, frem for satspuljemidlerne?*

Enhedslisten: De midler, der i dag er tilført psykiatrien via satspuljen, skal overføres til finansloven. Herudover skal psykiatrien have et løft med 1 milliard koner.

SF: Det er uholdbart at mange vigtige initiativer er helt afhængige af ofte midlertidige satspuljefinansieringer. Vi mener, det er dybt diskriminerende, at psykiatrien er den eneste sygdom, som ikke er på finansloven. Det er ekstremt vigtigt for SF, at driftsmidlerne til psykiatrien ikke kommer fra satspuljerne. Det er noget, som vi stædigt prøver at holde fast ved under satspuljeforhandlingerne. Og også i medierne har vi gang på gang rejst kravet. I S og SFs økonomiske plan Fair Forandring 2020 har vi desuden afsat 2 mia. kroner til en styrkelse af psykiatrien, som IKKE skal foregå over satspuljerne.

Konservative: Det har længe været et konservativt ønske at få psykiatrien på finansloven, fordi det vil sikre psykiatrien den økonomiske tryghed, som der skal til for at give patienterne den bedst mulige behandling. Vi konservative ønsker, at psykisk sygdom sidestilles med fysisk sygdom, og at der skal sikres kvalitet og forudsigelighed i den psykiatriske behandling. Stabilitet forudsætter sikkerhed om pengene til psykiatrien. Udbygning af psykiatrien skal indgå i de årlige økonomiforhandlinger. Afprøvning og udvikling af bestemte initiativer kan ske over satspuljen som i dag. Men ellers bør psykiatrien finansieres og styres efter samme principper som det øvrige sundhedsvæsen i stedet for at være afhængig af en satspulje af varierende størrelse.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne mener, at psykiatrien har brug for et langsigtet løft frem for korte bevillinger over satspuljen. Med en Fair Løsning 2020 har vi afsat op mod 2 mia. kr. årligt til et løft af indsatsen i forhold til psykisk syge, som skal bruges til at sikre hurtig udredning og behandling.

Kristendemokraterne: Kristendemokraterne oplever at satspuljen er lidt af et misfoster, hvor man tager fra svage grupper og giver til svage grupper. De grupper, der skal støttes, skal støttes direkte via finansloven.

Ifølge FN's - af Danmark ratificerede - handicapkonvention, kan eksistensen af et handicap i in-

det tilfælde berettige til frihedsberøvelse. Ifølge FN's højkommissær for menneskerettigheder og andre internationale eksperter indebærer bestemmelsen, at særlovgivning om frihedsberøvelse af psykisk syge ikke kan opretholdes.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at den danske særlovgivning om tvang i psykiatrien ophæves og erstattes af generelle nødretsbestemmelser gældende alle borgere?*

Enhedslisten: Enhedslisten er enig i at dette princip bør gælde. Indtil vi kan få flertal for dette i folketinget vil vi arbejde på at give patienter med psykiske lidelser flere rettigheder og begrænse anvendelsen af tvang i psykiatrien.

SF: Der skal bruges mindre tvang over for psykiatriske patienter og færre sindslidende skal udsættes for bæltefiksering, tvangsmedicinering og tvangsindlæggelse. Jo mindre tvang patienterne udsættes for, jo større er chancen også for at de kan komme sig og ikke ender i retspsykiatrien. I Danmark stiger brugen af tvang over for de psykiatriske patienter år for år, hvilket hænger sammen med manglende ressourcer, uddannelse, forebyggelse og recovery-tilgang i psykiatrien. I SF mener vi, at det er muligt at halvere brugen af tvang, hvis man gør en målrettet indsats for det. Dels ved en massiv satsning på efteruddannelse af personale, så man skaber en større viden og bevidsthed om alternativerne til tvang blandt personalet. Det har man bl.a. gjort i Gennembrudsprojektet, hvor det lykkedes at nedsætte brugen af tvang med 50 pct. på nogle af de deltagende afdelinger. I sidste års aftale har vi blandt andet fået afsat knap 19 mio kr til en lang række gennembrudsprojekter for at nedbringe brugen af tvang i psykiatrien.

Konservative: For Det Konservative Folkeparti er det en mærkesag at nedbringe tvang i psykiatrien. Dog mener vi ikke, tvang skal afskaffes fuldstændig, da den i visse tilfælde kan være nødvendig - både af hensyn til individets egen sikkerhed, men også for samfundets.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne arbejder for, at anvendelsen af tvang i psykiatrien nedbringes. Det såkaldte "gennembrudsprojekt" viste, at det er muligt at nedbringe anvendelsen af tvang i psykiatrien, uden at medicinforbruget vokser. Vi skal lære af de gode erfaringer, der bl.a. involverer samtaler, der kan forebygge tvang, og fokus på mellem menneskelige relationer.

Kristendemokraterne: Vi skal naturligvis følge FN's handicapkonvention, som Danmark har ratificeret, og derfor kan vi ikke opretholde den danske særlovgivning om tvang i psykiatrien,

men vi må i stedet indføre generelle nødretsbestemmelser – også af hensyn til den psykisk syge.

Psykiatribrugere kan i gennemsnit se frem til et langt kortere liv end andre borgere. Medicinering kan føre til "pludselig og uforklarlig død" eller føre til livstruende sygdomme, som hjerte-/karlidelser og diabetes.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at belyse og forebygge risikoen for medicinrelaterede dødsfald?*

Enhedslisten: Der skal gennemføres en obduktion i samtlige tilfælde af "pludselig og uforklarlig død" for at øge vores viden om, hvad der kan være forklaringen. Vi arbejder for, at der udvikles og tilbydes medicinfri behandling og at medicinforbruget generelt set reduceres.

SF: Det er meget bekymrende, at der så mange tilfælde, hvor borgeren er død pga. "pludselig og uforklarlig årsag". Ligesom jeg gang på gang har rejst problemet børn og gravide, der får ordineret "lykkepiller", selvom det kan være dødsensfarligt. Det er også fuldstændig uacceptabelt at sundhedsstyrelsens anbefalinger om psykofarmaka heller ikke bliver fulgt af fagpersoner. Derfor tog jeg problemet op under satspuljeforhandlingerne og sikrede, at der blev afsat penge til udarbejdelse af en plan for at forebygge dødsfald i psykiatrien, samt efterfølgende implementering af anbefalingerne. Har også kæmpet for at bruger- og pårørendeorganisationer også sad i den gruppe.

Konservative: Det er lægerne der er fagfolk, derfor skal de have de nødvendige rammer, så evidens og viden kan spredes bedst muligt.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne mener, at der er behov for ny viden om behandling og forebyggelse af psykiske sygdomme. Vi ved i dag alt for lidt om forebyggelse af psykiske sygdomme, herunder hvordan overdødeligheden blandt psykisk syge kan nedbringes. Socialdemokraterne arbejder desuden for en større sammenhæng mellem behandlingen af psykiske og fysiske sygdomme, således at det ikke kun er den psykiske lidelse, der bliver behandlet, men også evt. hjertekarsygdom, diabetes eller kræft.

Kristendemokraterne: Helt ærligt. Det har vi ikke noget konkret bud på. Men skulle jeg komme i folketinget ved det kommende valg, vil jeg gerne i en tæt dialog med LAP om dette emne. I skal i givet fald være velkomne til at henvende jer.

Mange psykiatribrugere oplever behandlingsmulighederne i psykiatrien som ensidigt medicinske.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at lette psykiatribrugeres adgang til psykologbehandling og akutte psykosociale døgntilbud?*

Enhedslisten: Der skal ansættes flere medarbejdere med en baggrund som psykologer o. lign. Disse tilbud skal gives til alle patienter på lige fod med tilbuddene om medicinsk behandling.

SF: Det er jeg meget enig i. Derfor mener vi, psykiatriloven skal have en formålsparagraf, hvor at komme sig bliver det afgørende element i den psykiatriske behandling. I SF arbejder vi for at ligestille den medicinske behandling med den terapeutiske behandling. Vi arbejder for at sikre, at tilskud til psykologhjælp ikke

skal være afhængig af hvilken præcis diagnose eller hvilken alder, man har. Det kan samfundsmæssigt og menneskeligt langt bedre betale sig at investere i mennesker med ordentlige behandlingstilbud som f.eks. psykologhjælp, hvor man får hjælp til at komme sig, frem for at nøjes med at udskrive en recept på piller uden anden behandling. Og så vil vi i SF også gerne gøre det sværere at udskrive psykofarmaka uhemmet og give praktiserende læger flere ressourcer til samtalerapi.

Konservative: I vores sundhedsudspil "Et sundt liv – også for de svageste" har vi bl.a. foreslået en Psykiatrihotline - bemanded med personale med viden om at tackle personlige kriser, som samtidig skal kunne spotte mere alvorlige psykiatriske lidelser og henvise disse til de psykiatriske skadestuer eller opsøgende psykoseteams. En samtale med en psykolog eller en anden ekspert på området kan være en stor hjælp – også som forebyggende instans. Vi vil også oprette særlige opsøgende mobile psykoseteams med fokus på børn og unges psykiske problemer på tværs af forvaltninger i kommunerne, således at vi samarbejder om det enkelte barns særlige problemstilling, bl.a. i overgangen fra barn til voksen. Disse tiltag kan man læse om i vores seneste psykiatriudspil "Borgernes Samfund – fokuseret strategi for psykiatrien", som vi netop har lanceret.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne vil udvide adgangen til psykologbehandling for ikke-psykotiske lidelser som angst, depression, mv. Og vi vil arbejde for, at visitationen hertil bliver mere i overensstemmelse med formålet.

Kristendemokraterne: Kristendemokraterne vil styrke forebyggelse og behandling af psykiske lidelser med 2 mia. årligt. Rundt regnet 1/2 million borgere lider ifølge Psykiatrifonden af psykiske lidelser. Vi bør forbedre disse menneskers og deres pårørendes vilkår ved at sætte markant ind med forebyggelse og bedre behandling, herunder større vægtlægning på psykologbehandling.

Sundhedsstyrelsen har modsat sig eksperters, bruger- og pårørendeorganisationers ønske om obduktion ved dødsfald blandt psykiatribrugere.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at indføre obligatorisk obduktion på området?*

Enhedslisten: Det har vi flere gange foreslået i folketinget og vi vil fortsat arbejde for dette.

SF: Jeg glæder mig til resultaterne med det arbejde, vi har sat i gang med "pludselig og uforklarlig årsag" under Sundhedsstyrelsen. Det er en af de problemstillinger, som vi efter min mening skal tage stilling til efterfølgende.

Konservative: Vi mener, Sundhedsstyrelsens retningslinjer er fyldestgørende i øjeblikket. Dog vil vi gerne opfordre samtlige regioner til at registrere alle dødsfald blandt psykiatriske patienter under indlæggelse – også ambulant – og efter indlæggelse for at se på mønstre, som kan føre til forbedringer i behandlingen.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne vil ikke pålægge nogen borger en obligatorisk obduktion, da vi mener, det er et helt personligt anliggende. Men det vil givet være godt, hvis psykisk syge borgere på forhånd giver tilladelse til en obduktion. Ligesom det er vigtigt at tage stilling til, om obduktionen må bruges i forskningsøjemed og ikke kun til afklaring af den enkeltes personlige dødsårsag mv.

Kristendemokraterne: Jeg ved ikke, om der direkte skal være

en ret til obligatorisk obduktion. Men jeg er villig til at drøfte dette område nærmere – også for at blive klogere.

Mange unge psykiatribrugere oplever, at deres muligheder for uddannelse og arbejde begrænses grundet manglende støtte og mangel på rimelig tilpasning af uddannelsessted og arbejdsplads.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at den nødvendige støtte f.eks. i form af specialpædagogisk bistand, personlig assistance mv. bliver udbygget, kendt og anvendt af langt flere unge med psykiske lidelser/psykosociale handicap?*

Enhedslisten: Kommunerne skal have et økonomisk løft for at udvide dette tilbud og til at gennemføre oplysningskampagner om tilbuddet.

SF: I SF synes vi, det er vigtigt at sikre sindslidende ordentlige muligheder for uddannelse og arbejde. Derfor er et af vores krav i førtidspensionsforhandlingerne, at der afsættes midler til uddannelse og behandling af de mennesker, der får tilbudt rehabiliteringsforløb/udviklingsforløb. Vi mener udgangspunktet skal være, at langt de fleste kan komme sig helt eller delvist, hvis de får den rigtige støtte. Vi mener desuden, at det er vigtigt at mennesker i fleksjob fortsat får en ordentlig løn og ordentlige arbejdsvilkår.

Konservative: For os konservative er det afgørende, at vi sætter alle sejl til i et forsøg på at give unge med sindslidelser en uddannelse og måske endda et arbejde, så de i højere grad kan blive integreret i samfundet. Igen vil jeg henvise til vores dugfrie psykiatriudspil, som kan findes på vores hjemmeside: <http://www.konservative.dk/Politik/Nyheder/Nyhedsarkiv/2011/09/Psykiatriudspil>.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne mener, der er behov for bedre oplysning om psykisk sygdom. Psykisk sygdom er stadig tabubelagt, og befolkningens viden om psykiske lidelser er for lav. Uvidenhed kan i sidste instans være skadelig for rummeligheden af psykisk syge i samfundet. En målsætning om at forbedre vilkårene for psykisk syge går derfor hånd i hånd med bedre folkeoplysning, også om tilbuddene inden for psykiatrien.

Kristendemokraterne: Alle borgere er lige værdige og alle skal have lige muligheder for uddannelse og arbejde, i nogle tilfælde kan det være nødvendigt at kompensere for et handicap, det være sig fysisk eller psykisk. Derfor vil KD opprioritere dette område.

Mange nuværende og tidligere psykiatribrugere oplever fysiske og mentale barrierer i forhold til arbejdspladser og uddannelsessteder.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at uddannelsessteder og arbejdspladser lever op til forpligtelsen om at yde den nødvendige rimelige tilpasning over for borgere med psykiske lidelser/psykosociale handicap, på linie med pligten overfor borgere med fysiske handicap?*

Enhedslisten: Vi foreslår, at der vedtages en national handlingsplan for at få sat gang i dette arbejde.

SF: SF mener, at der samfundsmæssigt skal gøres den bedste indsats for at sikre lige adgang og lige muligheder; derfor arbejder vi for, at Danmark underskriver den frivillige tillægsprotokol til FN's handicapkonvention, noget der vil sikre at Danmark kan stilles for en domstol, hvis vi ikke overholder vores forpligtelser.

Samtidig ønsker vi, virksomhederne skal pålægges at tage et socialt ansvar. Det betyder konkret, at der skal være måltal for fleks- og skåne-arbejdspladser.

Konservative: Vi konservative mener selvfølgelig, at uddannelsesinstitutionerne og arbejdspladserne bør forpligte sig til at yde en rimelig tilpasning også over for borgere med psykiske lidelser. Vi konservative har allerede været med til at give de sindslidende langt flere muligheder for at komme i arbejde, herunder specielle arbejdsvilkår for psykisk syge og autister samt mulighed for fleksjob. Essensen er, at vi skal have bedre inklusion på arbejdsmarkedet. At have et arbejde og være en del af et arbejdsfællesskab er en vigtig del af livet – også for mennesker med psykiske lidelser. Derfor skal vi gennemgå området og fjerne alle de regler, som bremser for inklusion på arbejdsmarkedet. Der skal ikke være unødige hindringer for et erhvervsliv, der gerne vil tage ansvar. Og for at give den enkelte med en psykisk lidelse en tryk mulighed for rehabilitering, skal der gennemføres – som foreslået af regeringen – en reform af førtidspensionssystemet. Vi skal indføre udviklingsforløb, så man kan undgå at komme på førtidspension. Her mener vi også, at socialøkonomiske virksomheder og socialt iværksættervirksomheder skal være en hjælp til at fastholde psykisk syge på arbejdsmarkedet. De findes heldigvis inden for en variation af brancher og sektorer i Danmark, og kan således være en væsentlig faktor i at bibeholde den enkelte med en psykisk lidelse på arbejdsmarkedet.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne mener, der er behov for bedre oplysning om psykisk sygdom. Viden er en forudsætning for at kunne yde den nødvendige støtte. Vi støtter også initiativer målrettet netop unge.

Kristendemokraterne: Christiansborgpolitikkerne skal ikke blande sig i den enkelte arbejdsgivers måde at lede og fordele arbejdet. Men vi kan og bør være med til at skabe rimelige vilkår for den fysisk og mentalt svage borger, så vedkommende lettere kan tilpasses arbejdsmarkedet i så stor udstrækning som muligt.

Den meste forskning på psykiatriområdet fokuserer på medicin eller genetik, og er oftest finansieret af medicinalfirmaer.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at skabe en statsfinansieret uafhængig og uvildig bred mental helse-forskning, som også beskæftiger sig med psykologiske og andre ikke lægefaglige tilgange.*

Enhedslisten: Vi arbejder for at øge bevillingerne til en forskning, der er uafhængig af medicinalindustrien.

SF: Det vil vi gerne være med til at nytænke, så vi sikrer en uafhængig og uvildig forskning. Derfor vil vi efter regerings-skifte arbejde for at hele området bliver kigget i sømmene, og der grundlæggende sker nogle forandringer.

Konservative: Hvad der virker, og i hvilke sammenhænge det gør det, er naturligvis vitalt, når man skal helbrede et menneske. Vi konservative ønsker at øge forskningen inden for psykiatrien med vægt på det anvendelsesorienterede, så vi kan styrke behandling, forebyggelse og diagnostik. Forskningen skal tilrettelægges som en større national strategi, som også inkluderer "ikke-psykotiske" lidelser som angst og depression.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne mener, der er behov for ny viden om behandling og forebyggelse af psykiske sygdomme, derfor vil vi også se på behovet for at afsætte flere midler til

anvendelsesorienteret sundhedstjenesteforskning og forskning i forebyggelse, der bl.a. kan bidrage til at mindske overdødelighed blandt psykisk syge.

Kristendemokraterne: Kristendemokraterne ønsker generelt at styrke forskningen og det gælder således også på dette område.

De gældende regler om tildeling og udmåling af førtidspension, betyder at førtidspensionister oplever et tab i rettigheder, hvis de vælger at leve i parforhold under samme tag.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at førtidspensionister ikke rammes på pengepungen hvis de vælger at leve sammen i fælles bolig, frem for at bo hver for sig?*

Enhedslisten: De regler, der fører til diskrimination af handicappede, der lever i parforhold under samme tag, har Enhedslisten flere gange foreslået afskaffet. Efter valget vil Enhedslisten igen foreslå dette i folketetinget.

SF: Det er kendt SF politik, at vi ønsker at afskaffe ægtefælledafhængigheden, og jeg håber, vi kan skabe flertal for det.

Konservative: Vi konservative mener, det er rimeligt, at man som enlig får mere i førtidspension, end hvis man bor sammen med en partner, idet man da er alene om alle udgifter.

Socialdemokraterne: Formålet med førtidspensionen er, at personer, som pga. varig sygdom eller handicap ikke kan arbejde, stadig kan forsørge sig selv og sin familie. Derfor skal pensionen selvfølgelig også være af en størrelse, som både børn og voksne kan leve af, og som muliggør, at man har de samme muligheder som alle andre borgere. Socialdemokraterne bakker op om, at man som familie hjælper hinanden og forsørger hinanden, hvis dette er muligt. Derfor er førtidspensionen også afhængig af ægtefællens indkomst. Vi er imidlertid opmærksomme på de økonomiske problemstillinger, man som førtidspensionist oplever, og vi er klar over, at gruppen af førtidspensionister er en gruppe, som ofte er vanskeligt stillet økonomisk. Derfor har vi med Fair Løsning 2020 afsat midler til en forhøjelse af pensionstillægget for folkepensionister og førtidspensionister.

Kristendemokraterne: Tildeling af førtidspension skal gå på den enkelte borger og ikke på borgerens familiemæssige forhold.

Mange psykiatribrugere oplever, at ubetydelige lovovertrædelser – f.eks. retmæssigt nødværge overfor overgreb fra personaleside fører til politianmeldelse, retssag og dom til behandling eller anbringelse. Domme af en varighed, der som regel langt overstiger den evt. frihedsstraf, lovovertrædelsen normalt ville kunne medføre.

Hvad vil du/dit parti gøre:

- *For at komme personalegruppers misbrug af politianmeldelser til livs?*
- *For at psykiatribrugere ikke sanktioneres hårdere end andre borgere ved overtrædelse af straffeloven?*
- *For at psykiatribrugere højest får en bødestraf for handlinger, der normalt ikke ville kunne medføre frihedsstraf?*
- *For at princippet om formildende omstændigheder og almindelig straf af den enkelte kan vælges frem for retspsykiatrisk foranstaltning?*

Enhedslisten: Vi vil have gennemført en analyse af området for at få undersøgt, hvilke lovændringer, der er brug for, samt hvad der kan gøres for at forebygge voldelige konfrontationer.

SF: Jeg mener det er dybt bekymrende, når psykiatrien selv producerer retspsykiatriske patienter. Det er der flere grunde til: Nul-tolerance tilgang hos personalet, manglende ressourcer og uddannelse hos personalet, manglende tid til at forbygge tvangssituationer, underprioritering af forebyggende arbejde i socialpsykiatrien, alm psykiatrien og i udgående psykiatri. Derudover mener jeg, det er et problem, at der er så dårlige vilkår på de retspsykiatriske afdelinger, at der stort set ingen muligheder er for meningsfulde aktiviteter. Ligesom det er et kæmpe problem, når dobbelt diagnose patienter ikke får den hjælp, de har brug for. Derfor mener jeg, hele det retspsykiatriske område har brug for nytænkning. Ligesom jeg mener, det er vigtigt at tage problemet op med, hvordan man sikrer at sindslidende ikke dømmes hårdere end andre mennesker, jeg har allerede arbejdet en del med området, og det er bestemt en problematik, jeg gerne vil arbejde videre med.

Konservative: Vi konservative mener, det er op til politiet at afgøre, hvorvidt der er tale om misbrug af politianmeldelser eller ej. Er dette tilfældet, må politiet skride ind. Vi mener ikke, det er en politisk opgave. Vi konservative mener ikke, der er evidens for, at psykiatribrugere straffes hårdere end andre ved overtrædelse af straffeloven. Viser det sig at være tilfældet, er vi villige til at undersøge sagen til bunds. Psykisk syge borgere sættes ikke i fængsel. Er en borger sindssyg i gerningsøjeblikket, er han/hun ifølge loven straffri. Den psykiske syge bliver i så fald dømt til psykiatrisk behandling for hans/hendes forseelse. Er borgeren ikke sindssyg i gerningsøjeblikket, får han/hun straf som alle andre. Det, mener vi konservative, er retfærdigt. Som sagt mener vi konservative, at retssystemet fungerer udmærket på dette område. Vi mener derfor ikke, der er brug for ændringer.

Socialdemokraterne: Socialdemokraterne tager gerne en såvel retspolitisk som sundhedspolitisk debat med brugere, medarbejdere, pårørende og andre med henblik på at afdække i hvilket omfang, der er brug for eventuelle lovændringer på de nævnte områder.

Kristendemokraterne: Den del af området er jeg for lidt inde i. KD står for værdighed for den enkelte borger – og vi vil gerne ind i en dialog med LAP om dette område, så vi måske i fællesskab kan pege på nogle løsninger. Men lad det komme an på en dialog efter valget.

Fra to partier har vi modtaget disse generelle svar:

Dansk Folkeparti: I Dansk Folkeparti ønsker vi satspuljen nedlagt, så pengene kommer til deres rette ejer. Samtidig ønsker vi psykiatrien på finansloven med en klar handlingsplan på området. Vi ønsker udredningsafdeling til hurtigere udredning, bedre behandling, ikke kun medicin men mere terapi. Langtidsafdelinger samt et bedre efterværn med tværfagligt samarbejde. Døgnhuse skal der være flere af. Vi ønsker ikke at ændre ved aftalen om tvungen opfølgning lige p.t., men afventer den evaluering, som vi skal have.

Venstre: Henviser til www.stemsophie.dk

Ikke meget spræl i kursus, der skulle formidle mere spræl i lokale foreninger

Tom Jul Pedersen

I sidste nummer kunne man læse en meget personlig beretning fra et kursus, vi var på inden for LAP. Det foregik i Vejle. Sigtet med det var, at der skulle komme mere spræl i de frivillige foreninger, rundt om i landet.

Skribenten kommer slet ikke ind på, hvordan det vi oplevede (og som havde en pris på 50.000 kr., som LAP havde fået bevilliget), hvordan det skulle udmønte sig i gang/spræl i foreningerne. Jeg har meget svært ved at se det. Her kommer min begrundelse.

De første to dage skulle vi være sammen med en gøgler gruppe, der hedder De Splittergale. Det er sindslidende, som rejser rundt i landet, og optræder med et show, der er festligt, farverigt og som man bliver i godt humør af at se på. Deres sigte med det er, at den gode energi skal komme ud over scene kanten, ramme publikum som en glædes-tsunami. Ikke nok med det er deres sigte, det gør de skam også.

Vi skulle lege, at vi var fuldgældige medlemmer i deres gøgler trup, så vi skulle øve deres optræden i to dage for så til sidst at slutte af med at optræde over for de unge studerende på idrætshøjskolen, hvor det hele foregik. Jeg havde nær sagt, vi er da ikke på Gøglerskolen i Århus. Jeg var da kommet for at få værktøjer til at få gang i foreningerne. Da ikke at lege gøgler. Det er noget andet. Til sidst var jeg ved at få akut splittergal forstoppelse, jeg fik simpelthen antipati mod denne, ellers gode gøgler trup. Det kom især, da vi efter den første dag skulle se en film om gruppen, samt høre dens medlemmer fortælle om deres rolle,

samt hvordan de kom ind i den.

Den næste dag skulle vi igen øve. Lederen af gruppen havde sit hyr med at få folk til at huske både tekster samt hvornår de skulle gå frem og spille på både tommestok og vaskebræt. Fremvisningen for de unge studerende var en stor succes, selv om folk ikke kunne huske det, vi havde øvet i 2 dage. Det var lige meget, der var fart og fest over feltet, positivitet, en smittende glæde, ja det kunne ikke være bedre, hvis målet var at få publikum med, få dem med på den smittende farverige optræden.

Men målet var jo som sagt et andet, da ikke at underholde folk i salen. Den sidste dag kunne måske redde de 3 dage, Claus fra Kbh. kom og fortalte om en kursus-række de har derovre, der hedder projekt Vendepunkter. Det handler om, at sindslidende, der kommer på de kurser, gerne skulle få et vendepunkt i deres liv, altså få det bedre, måske ikke blive raske, men få nye indsigter samt nye mentale redskaber, de vil benytte (ikke kun kan, men også VIL benytte).

Denne kloge mand, og det var han, fortalte meget positivt om sindslidende, også for positivt. Fx. sagde han, at hvis man har en følelse, noget man er vred over, så har man ret til denne følelse, den har man ejerskab til, den skal andre ikke forklejne.

En fra salen sagde da, at det kan da godt være, at personen ser forkert, og da skal man jo netop forsøge at overbevise ham om, at han er forkert på den, så han kan få en ny indsigt. Det gav den kloge mand deltageren ret i på et splitsekund (det var jo det stik modsatte af hvad han lige havde sagt).

"Føler du dig røvdreng?" spurgte én mig om efterfølgende. Det er hårdt sagt, men jeg føler ikke, at vi kom ind på konkrete ting for at få gang i lokale foreninger. Så som: hvilke barrierer møder I for at få ting igennem? Både fra egne rækker, og andre? Hvordan får man samarbejdspartnere? Hvordan får man flere med til sine arrangementer? Hvad gør man ved folk, der modarbejder en?

Når jeg taler med andre LAP'er om det, så kan de heller ikke se, hvordan man kan få noget ud af at lege gøgler i to dage og høre på en, der fortæller om et kursusforløb. Vel at mærke noget ud af det, der kan bruges i andre foreninger. Men lad os prøve det her i det gode LAP. Jeg har stillet 5 spørgsmål her ovenover, om hvad man kunne have debatteret på kurset. Hvad er læsernes syn på dem? (altså hvilke barrierer møder i osv.). I næste nummer kan I læse svarene.

I LAP får vi flere og flere henvendelser fra folk, der har brug for at have en person med som bisidder ved mødet med sagsbehandler, læge, hospital mv.

Som bisidder kan man være med til at mindske usikkerhed og utryghed hos den enkelte og skabe et bedre grundlag, for at denne kan træffe de rigtige beslutninger. Hjælpen fra en bisidder kan strække sig fra blot at være til stede ved et møde til et dyberegående forberedende arbejde og deltagelse i møder og efterbehandling af det oplevede på møderne.

LAP's mulighed for at yde bisidderservice forsøges nu sat i system på en sådan måde, at vi som forening kan stå inde for, at de medlemmer, der tildeles bisidderopgaver, kan og vil varetage opgaverne på forsvarlig vis. Et kursus i oktober måned skal skabe fundamentet for LAP's kommende og forhåbentligt landsdækkende bisiddernetværk.

Vær med i LAP's bisiddernetværk

Kursus den 28. - 29. oktober 2011:

Kurset er for LAP-medlemmer der:

- har været på LAP's bisidderkursus i 2009/2011 eller på anden måde har erfaring med at fungere som bisidder
- ønsker og vurderes kvalificerede til at indgå i LAP's kommende bisiddernetværk

På kurset skal der bl.a. arbejdes med:

- praktiske erfaringer med at fungere som bisidder
- de svære bisidderopgaver
- bisiddernetværk, hvordan?
- godkendelse af bisiddere, kvalitet og feedback
- sparring og supervision, hvordan og hvor meget?

Kurset kommer til at foregå på Vissenbjerg Storkro mellem Odense og Middelfart med start den første dag kl. 11 og afslutning anden dagen kl. 16. Der bliver indkvartering på enkeltværelser, deltagelse er gratis, ligesom rejseudgifter refunderes.

Hvis kurset har din interesse, opfordres du til at kontakte LAP's sekretariat og bestille nærmere program og ansøgnings-skema.

Karl Bach Jensen
Udviklingskonsulent i LAP

Sommerlejr *i regn og sol*

Af Svend Balle
Foto: Tina Hesselbjerg og
Inger Ladegaard

For tredje år i træk holdt LAP sommerlejr i Juelsminde, og det blev en klar succes. Om det var god ledelse eller bare nogle gode deltagere er svært at sige. Men det var svært at finde kritikken frem, da det hele var overstået.

Noget surt alligevel med regnen de første dage. Den slukede næsten smøgerne hos lejrens aktive rygere, som ikke måtte sidde indenfor og først meget sent fik rejst et rygetelt. Heldigvis kom varmen, og rygehullet udenfor spisesalen blev omdøbt til "Gryden". Dejligt vamt om aftenene, da vejret blev bedre, og vi fik gang i sangstemmerne. "Jeg elsker de grønne lunde" var fast nummer, som alle skrælede til.

Historierne og legen

Der var nok at tale om, mange historier, der gemte sig rundt omkring. Ja, alle vi lap'ere har nogle historier, som tit kan være svære at bære på. De ligger nedenunder og simrer, og indimellem bryder de eksplosivt ud som en brølende vulkan. Der var meget simren rundt omkring, kunne jeg mærke, men ingen vulkaner, der brød ud.

Al den uro i sindet, hvordan skal det nogensinde blive bedre? Der var en aften om sex og psyke, og to formiddage kunne vi lære at kende os selv med Frands Frydendal som vejleder. Det gælder om at kende dine forskellige små medarbejdere inde i sindet. Den der vil kontrollere, den der vil beskytte, den der vil søge, og den der vil lege. Det var interessant at være med til.

Frands er af nogle kendt som skipper for en lile båd, der var med på tidligere lejre, senest Langeland i 2008. Frands er stadigvæk en, som har mange ideer om, hvordan verden kan blive bedre, og skriver på en bog for tiden om alt det.

To tragiske selvmord var nu over manges læber, Ulrich Steinus, garvet LAP-lejrveteran og Mårten Breum, også garvet LAP-veteran. For dem, der var mere til det med kroppen, kunne man deltage i LAP-legene, som bl.a. indeholdt en helt ny sportsgren, baglænsløb. En sund sjæl i en sund krop sagde allerede de gamle grækere. Måske sjælens og kroppens øvelser skulle have ligget på forskellige tidspunkter, så alle kunne nå at deltage.

Rart at lege lidt indimellem. Søndag formiddag var der mulighed for at danse sig til samværet med de andre. Det var måske en lidt hård mundfuld for nogle, og vi var vist mange, der holdt på blufærdigheden.

Til festen onsdag var blufærdigheden nu forsvundet, og det ene stjernefrø efter det andet viste sig ved karaoke-baren og på dansegulvet. Fredag aften fortsatte en duo noget af legen, Elton John og Kiki Dee, mens en tredje læste tossede digte op.

Til skov og strand og by

Trods regn og andre dikkedarer skulle vi alligevel ud og se verden omkring os. Vi kunne måske godt have brugt en gumibåd, da vi på sandaler søndag eftermiddag næsten kunne flyde ned til stranden, hvor det ikke ligefrem vrimlede med badende. En af deltagerne kastede sig nu alligevel ud i bølgerne.

Da varmen kom, var der lige straks flere på vej til stranden. Alligevel var der nogle, som gispede ved bare tanken om at springe ud i vandet, som 'kun' var 18 grader varmt. Langt rarere at gå ned ad hovedgaden og få sig en is, som kunne friske lidt op. Tøjbutikkerne og supermarkederne var også et besøg værd.

To ture blev det til, for godt nok var lejren stor, men den ligger ikke midt i en by, og Juelsminde bliver man hurtigt færdig med. Forandring fryder, er der også dem, der siger.

Horsens er mest kendt for sit fængsel og for den opdagelsesrejsende Vitus Bering, og fængsel er noget, psykiatribrugere kender fra deres tid på den lukkede. Og vi er mange, der går på opdagelse i sindet, så måske ikke helt så tosset at tage til Horsens.

Fredag kom vi tæt på naturen ude på Endelave, som også var stedet for første LAP-lejr. For kun ganske få var der nu tale om et gensyn, og jeg havde det selv, som om jeg var et helt nyt sted, selv om jeg netop var med første gang. Smukt var der nu alligevel, og flere følte sig hensat til andre og mere eksotiske himmelstrøg med udsigten til sumphuller, jungleagtige beplantninger og snirklede stier.

Tak til alle

Else Holm havde sin sidste tur som leder, og hun gjorde det igen på sin egen rolige facon. Mere krudt var der i køkkenchefen Lone Toustrup, som nok skulle sætte nogen på plads, hvis de ikke rettede sig efter, hvad hun lige havde sagt. Alligevel kom vi nu alle til at elske hende, og nogle græd over, at hun sammen med køkkensjakkert også siger farvel og tak for denne gang. I mit hoved har jeg det stadigvæk, som om nogle af os stadigvæk sidder rundt omkring på lejren og hygger os i hinandens selskab. Erik kommer gående ned ad trappen til "Gryden" oppe fra skoven, Valentina tænder en smøg, Frands sidder og spiller, Paul lancerer endnu en mening om psykiatrien og samfundet, René og andre sidder og hygger sig ude på terrassen på den anden side af huset – og jeg kunne blive ved. Det har alt sammen sat sig på nethinden – og så kan det ikke have været helt så dårligt, som man siger på godt jysk.

Åben workshop

for LAP's medlemmer i terapiformen Systemiske Familie Konstellationer (SFK)

Når det psykiatriske system ikke slår til, er det nemt at blive gal på systemet som helhed. Mennesket gør det så godt det kan, det bedste det formår!

Er det godt nok?

Nej, systemet kommer til kort. Medicinen afhjælper, men kurerer ikke!

Findes der bedre vilkår?

Ja!

Nu har DU muligheden for at opleve en anden virkelighed.
En virkelighed hvor der findes en løsning!

Til vinter afholder vi 2 gratis introduktionskurser i SFK;

**2. november kl. 11.00-17.00
i Valby Kulturhus i København**

**18. januar kl. 11.00-17.00
i LAP's lokaler i Odense**

Der bliver mulighed for at se og mærke, hvordan metoden virker, og forløse gamle, fastlåste mønstre. SFK viser, hvordan familietraumer forplanter sig fra generation til generation, og hvordan vi kan forløse traumer og blokeringer.

I livet kan dette vise sig som:

Relationsproblemer, "psykisk sygdom", fysisk sygdom, vanskeligheder med at være i livet i det hele taget.

Familiens påvirkning af, hvordan vi har det i livet, er enorm. Meget større end vi tror!

Bert Hellinger, ophavsmanden til metoden siger:

"De psykisk syge er de, der bærer den største kærlighed!"

De har taget det på sig, der var for meget for resten af familiesystemet!

Tilmelding sker ved henvendelse til

LAP's sekretariat, pr. e- mail: lap@lap.dk eller telefon: 66 19 45 11.

Senest henholdsvis onsdag d. 26. oktober (København)
og onsdag d. 11. januar (Odense).

LAP yder rejsererefusion til kurserne.
Deltagerne sørger selv for forplejning.

Terapeut og underviser: Grete Haugen (www.innerconsult.dk)
Assistent: Camilla Madsen, fra LAP

Hvad andre mener... *hvad mener du selv?*

Det er altid, hvad andre mener om mig, der afgør min skæbne, aldrig min egen. Hvordan kan det være? Hvad er forskellen på psykiatriske og somatiske lidelser, og er det i orden at sammenligne sukkersyge med angst?

En sygdom eller lidelse i sindet er væsensforskellig fra en somatisk lidelse. Et brækket ben ændrer ikke din måde at se og opleve verden på, mens angst kan ændre både din måde at se verden på og din evne til at agere i den. Fuldstændig tilsvarende kan en depression ændre din måde at se verden på, mens sukkersyge, som nok er en besværlig sygdom, ikke grundlæggende ændrer din måde at se verden på.

Sindet er det, vi har til at opleve verden med, og den verden, vi oplever, er med til at danne den måde, hvorpå vi bevæger os rundt i den. Derfor er psykiatrien en farlig gren af lægevidenskaben, fordi den giver psykiaterne patent på at fortælle, hvad vi oplever som mennesker, når vi bevæger os rundt. De har hånds- og halsret over vort liv, for dét som står i journalen, er det, som følger med os overalt, når vi færdes steder, der kræver en læges udtalelse.

Det er vort liv. Ofte viser vi sider af os selv, som ikke skrives ned nogen steder. Ofte viser vi styrker og kompetencer, som ikke bliver ført til protokols. Journalen er en lang sygehistorie, som hvis den står alene, giver et ufuldstændigt indtryk af mennesket bag patienten.

Mange patienter spørger efter deres diagnose, naturligt nok, og mange spørger, om de må se journalen. Her læser man, som menneske, om en patient, som mange fejlagtigt tror, er dem selv. Men du er ikke din diagnose, og du er ikke patient, når du ikke er syg.

"Hvad laver du?" "Jeg er førtidspensionist og psykiatrisk patient". Hvor mange af os føler ikke den sætning? Hvor mange af os går ikke rundt med en selvopfyldende profeti i sjælen: "jeg er patient", og som patient er man prisgivet andres mening om sig selv.

I journalen skriver sygeplejersker og læger. Deres opfattelse af det, vi siger, bliver skrevet ned, som var det evigt gyldige sandheder. Deres opfattelse af vores indre verden.

Det er deres opfattelse, som følger dig rundt, og det er deres opfattelse, som du læser om, når du læser om dig selv, og hvad du har

oplevet i dit indre. De skriver ikke om dine stærke sider, men de har altid en mening om, hvad du kan, og den mening er dannet af det indtryk, de får, når de læser din journal.

Det griber sig selv i halen. Måske er det derfor, det er så uendeligt svært at komme ud af det psykiatriske system. Du bliver patient. Du fortæller andre om, hvordan du har det, de skriver ned, hvad de har hørt, og du læser den journal, der sætter et frø i dit sind: "jeg er patient".

Jeg kender rigtig mange mennesker, som kommer fra det psykiatriske med samme følelse af usikkerhed og mindreværd, som da de kom ind - måske efter 25 års behandling. Jeg er sikker på, at det kommer af at høre, hvad andre mener. Kig ind i dig selv - hvor mange gange har du hørt spørgsmålet: "hvad mener du selv"?

Terkel Winther
Slotsgade 8 4tv
2200 København N
mobil - 5270 1521

Brev til Claus Hjort Frederiksen

+ 20 - lev livet hele livet

Som psykiatribruger er gennemsnitslevalderen 57 år. En oplagt mulighed for LAP at sætte livet på spil i en debat omkring vore indtægts forhold.

Derfor skal man fokusere på livsindtægten

For at løfte levealderen er der bl.a. behov for en øget indtægt. Når der er flere kroner i belønningsposen, vil det givevis betyde en længere "pensionsalder". Der vil være mulighed for at skaffe den nødvendige hjælp til selvhjælp, når man kan frigøre sig fra at leve fra hånden i munden og lige få førtidspensionen til at slå til.

En sundere livsstil vil helt sikkert tælle i en positiv retning. Psykiatribrugere skal som alle andre lønmodtagere have mulighed for at tage på ferie mindst 2 gange om året. Dette kan give mere indhold i tilværelsen og derved også længere levealder, da det er en lise at slippe fra ens fastlåste dagligdag. Om det blot er en prioritet at afsætte midler til en sådan almen praksis, kan diskuteres. Hvorfor skal psykiatribrugere afholdes fra den mulighed at erhverve egen bolig og familie?

Jørgen Ani-Manus Neumann
Østeled 4 B
8840 Rødkærbro
neujorg@live.dk

Jørgen Ani-Manus Neumann
neujorg@live.dk

Beskæftigelsesministeren
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 01
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Kære Jørgen Ani-Manus Neumann

Date: **27 JULI 2011**

J.nr. 2010-0015880

Tak for din henvendelse af 24. juni 2011 sendt til finansminister Claus Hjort Frederiksen om pension. Jeg svarer på din henvendelse, fordi reglerne om pension hører under mit område som beskæftigelsesminister.

For mig handler velfærdspolitik om at udnytte de økonomiske ressourcer, der er til rådighed bedst muligt. De politiske prioriteringer, der nødvendigvis må foretages, sker ud fra en afvejning af en række forskellige hensyn. Et af hensynene er at sikre et rimeligt levestandard for personer, der har behov for hjælp til forsørgelse.

Formålet med førtidspensionen er at sikre et forsørgelsesgrundlag for personer, der på grund af nedsat arbejdsevne ikke kan forsørge sig selv ved et arbejde. Der er tale om en forsørgelsesydelse, der søges målrettet personer med størst forsørgelsesbehov. I de tilfælde, hvor en førtidspensionist er i stand til at opretholde en vis indtægt, eller hvor førtidspensionisten er gift eller samlevende, og partneren har en indkomst, som indgår i parrets samlede forsørgelse, foretages der derfor indtægtsregulering af pensionen. Der er dog en højeste grænse for, hvor meget ægtefællens eller samleverens indkomst kan påvirke størrelsen af førtidspensionen.

Der er økonomiske fordele forbundet med at være to til at dele de faste udgifter, såsom husleje, licens, telefon, forsikring og så videre. Derfor har et bredt flertal i Folketinget besluttet, at reglerne skal indrettes sådan, at førtidspensionen afhænger af begges indkomster.

Venlig hilsen

Inger Støjberg

Sindssyg i GERNINGSØJEBLIKKET

En boganmeldelse

Forfatteren Preben Lund har skrevet en bog om Retspsykiateren Peter Kramp. En bog, der på mange planer er meget interessant, fordi den kommer om bag muren eller ind bag kontor døren. Vi får et vist indblik i den komplicerede proces, der ligger bag udformningen af mentalerklæringer, i overvejelserne omkring hvilken af to paragraffer der kan være tale i relation til en domfældelse. Bl.a. om paragrafferne 16, 69, eller 68 pkt. 2 skal i spil som anbefalinger til retten /dommerne. Det er nemlig, som det forklares, kun som udredende og anbefalende instans retspsykiatrisk klinik kommer i spil. Den dømmende og foranstaltnings-tilrettelæggende instans er altid domstolen.

Selve bogen er en blanding af korte anonymiserede cases belysende variationen i arbejdet.

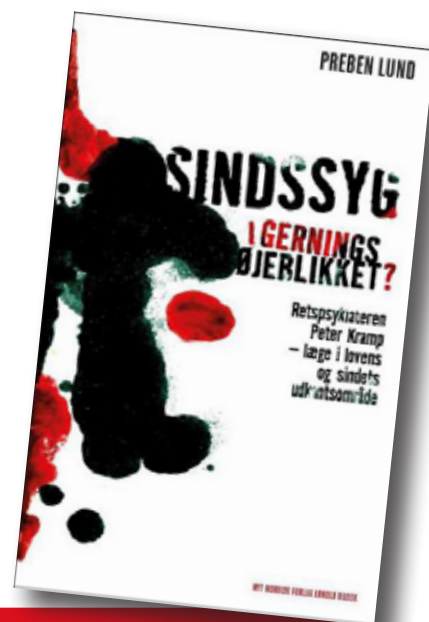
Som læser kunne man godt have ønsket sig en lidt mere kritisk holdning til teorierne omkring psykiske ubalancer (sygdom) og kriterier bag disse teorier, og disses betydning for begrebet kriminalitet. Her oplever man muligvis lidt for meget forfatterens fortid indenfor såvel jura som fængselsvæsen. Og det skammer en ellers oplagt chance for kritisk at vise og forholde sig til udviklingen af strafferetslig psykiatri gennem de 35 år, en udvikling som vi kun glimtvis får strejflys på. Det er som om forfatteren ikke helt har evnet at få forskeren Peter Kramp frem i bogen, om dette så skyldes, at det ikke er bogens sigte, er spørgsmålet. De steder, hvor Peter Kramp som forsker og teoretiker kommer frem, er efter anmelderens mening for få til at give et klart billede. Som de fremstår, giver de oplevelsen af en på mange måder nok progressivt tænkende søgende person, men samtidigt måske lige lovligt på traditionel lægelig opfattelse hvilende person.

Alt i alt må siges at bogen er spændende, fordi den på en populær måde giver indblik i et begreb som for mange er forbundet med mystik og muligvis også fordomme.

Den popularisering er så også bogens svaghed, idet den kommer til at mangle den fornødne kritiske vinkel på teorierne, der ligger bag begrebet retspsykiatri.

Bo Steen Jensen
zentao@oncable.dk
medlem af LAP's landsledelse.

Sindssyg i gerningsøjeblikket
Preben Lund
Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck
ISBN 978-17-04175-2

Fakta:

Retsplejelovens paragraf 809:

Sigtede skal underkastes mentalundersøgelse, når dette anses for at være af betydning for sagens afgørelse. Hvis sigtede ikke samtykker i undersøgelsen, kan denne kun finde sted med en retskendelse. Er sigtede fængslet, kan mentalundersøgelse ikke finde sted uden rettens bestemmelse.

Stk. 2:

Findes det påkrævet, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital for sindslidende, åndssvageanstalt eller anden institution, træffer retten ved kendelse bestemmelse herom.

Uddrag af straffelovens paragraf 16:

Personer, der på gerningstidspunktet var utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må side-stilles med hermed, eller åndssvaghed i højere grad, straffes ikke.

Uddrag af straffelovens paragraf 69:

Befandt gerningsmanden sig ved den strafbare handling foretaget i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i paragraf 16 nævnte beskaffenhed, kan retten, såfremt det skønnes formålstjenligt, i stedet for at idømme straf træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i paragraf 68, 2.pkt.

Uddrag af straffelovens paragraf 68, 2 pkt.:

Såfremt mindre indgribende foranstaltning som tilsyn, bestemmelse vedrørende opholdssted eller arbejde, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling m.v. ikke findes tilstrækkelige, kan det bestemmes, at den pågældende skal anbringes i hospital for sindslidende, i institution for åndssvage eller under åndssvageforsorg eller i eget hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg.

NYT fra *LAP-Syddanmark*

Den 17. august mødtes en flok aktive LAP-medlemmer fra det syddanske til regionstræf på sekretariatet i Odense. LAP arbejdet har ligget lidt stille i regionen et stykke tid, og det kan være svært at holde kontakten ved lige på tværs af regionen, der dækker et stort geografisk område: Sydjylland, Fyn og "sydhavsøerne".

Der er nu oprettet en e-mail liste, hvor LAP medlemmer i regionen kan holde hinanden orienteret om diverse arrangementer og initiativer. Skriv til syddanmark@lap.dk hvis du vil med på listen.

En arrangements gruppe vil forberede en møderække rundt om i regionen, hvor vi ønsker at konfrontere overlæger, politikere, embedsmænd og offentlighed med de krænkelser, mangler og overgreb, vi oplever under indlæggelser eller anden kontakt med psykiatrien i regionen. Har du nogle oplevelser, du gerne vil bidrage med på et eller flere af arrangementerne, så kontakt udviklingskonsulent Karl Bach Jensen på tlf.: 6314 7248/5152 6218 eller ved at skrive til: karl@lap.dk

Netværksgruppe Fyn har tidligere stået for en række åbne medlemsarrangementer. Gruppen vil gerne repræsentere LAP rundt om på Fyn og mødes regelmæssigt fremover. Interesserede opfordres til at dukke op på LAP's sekretariat, Store Glasvej 49 i Odense den 4. oktober kl. 9.30 og/eller kontakte gruppen via: Maibritt Lund Pilgaard, tlf. 5219 5646 eller pr. mail: maibrittlp@hotmail.com .

Andre nye initiativer på vej i regionen:

Medlemsarbejde/lokalforening i Esbjerg-Ribe-Tønder området. Interesserede opfordres til at kontakte Michael Jacobsen på tlf.: 6068 5210 eller pr. mail: michaeljl@live.dk.

Ny lokalforening for Lillebælt-området: Kolding, Vejle, Fredericia og Middelfart. Interesserede opfordres til at kontakte Henrik Olsen på tlf.: 2679 5888 eller pr. mail: lap.kolding@gmail.com

Initiativer i Sønderjylland. På lidt længere sigt er der et ønske om at styrke medlemsarbejdet i det sønderjyske, f.eks. med et eller flere arrangementer i Åbenrå. Interesserede opfordres til at kontakte Jan Skovgaard Laursen på tlf.: 2078 1097 eller pr. mail: jslbro@hotmail.com.

NYT Regionstræf

Onsdag den 12. oktober holdes nyt træf for LAP-medlemmer i regionen. Mødet er åbent for alle nye og gamle medlemmer, men helst med forhåndstilmelding til LAP's sekretariat på tlf.: 6619 4511 eller pr. mail til lap@lap.dk.

Karl Bach Jensen
Udviklings konsulent

LAP's juridiske rådgivning

LAP's juridiske rådgivning er ophørt pr. 1. juli 2011. LAP's landsledelse har valgt at opsiges samarbejdet med Erik Olsen som juridisk konsulent i LAP.

Der arbejdes med at udvikle en bredere rådgivnings- og bisiddervirksomhed i LAP.

Henvendelser om råd og vejledning kan indtil videre rettes til LAP's sekretariat på tlf. 6619 4511.

Vedrørende kommunale serviceydelser kan man kontakte Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet på tlf. 7630 1930 eller via hjemmesiden www.dukh.dk

Man kan få mundtlig juridisk "førstehjælp" ved at møde op på en af de over 80 advokatvagter rundt om i landet, se en oversigt ved at klikke på "advokatvagten" på hjemmesiden www.advokatsamfundet.dk

På hjemmesiden www.dinretshjaelp.dk kan du finde information om de muligheder, du har for at få hel eller delvis gratis rådgivning eller retshjælp i hele landet.

Du har f.eks. mulighed for at trække på Københavns Retshjælp eller Århus Retshjælp ved at henvende dig personligt eller pr. tlf.

København Retshjælp

Stormgade 20, 1. sal, 1555 København V
www.retshjaelpen.dk
tlf.: 3311 0678

Århus Retshjælp

Vester Allé 8, 8000 Århus C
www.aarhusretshjaelp.dk
tlf.: 8620 8270)

Alle årets dage mellem 16 og 23 kan man ringe til Linien på tlf.: 3536 2600, hvis man har brug for en at tale med. Se: www.linien.dk

For at leve et liv uden for psykiatrien må man genskabe kærligheden til livet, turde tage livet op i hænderne og leve det ubetinget, uden at se sig tilbage og være trist over de fejltrin, man har begået. Turde se sandheden i øjnene og sige til sig selv: du kan ikke forandre fortiden, du kan højest forandre dit syn på fortiden. Du kan bruge dine erfaringer fra fortiden til handlinger i nutiden, og på den måde kan du gøre fortiden til en værdifuld og begivenheds-rig holdig bank af oplevelser, du kan bygge videre på i dit liv.

Livet er ikke et spørgsmål om storslåede oplevelser og ferierejser til fjerne dele af verden, det handler om at turde være i nuet, kunne slå ører og øjne ud og leve med de ting, som foregår omkring dig lige netop nu. Turde være dig selv og give plads til at omverdenen kan lære dig at kende.

Lade omverdenen få indsigt i din verden og være parat til at få indsigt i omverdenen. En indsigt som gives og modtages på dine

betingelser, hvor din historie er den rigtige, og hvor der ikke sættes spørgsmål ved den. Omverdenen skal ikke fortolke din historie, men turde se den i øjnene og læne sig tilbage og lytte.

Du må tilsvarende læne dig tilbage og lytte, se, opleve omverdenen, som den er. Du kan ikke forandre den, men du kan vælge, hvem du vil omgås og hvilke dele af omverdenen, som du ønsker at skabe relationer til. Du kan dele dine oplevelser med omverdenen, men du vælger selv intensiteten og styrken i dine budskaber. Og de følelser, som du lader flyde med budskabet, vil du forevige i omgivelsernes erindringer.

Hvor du end træder og hvem du end omgås, spreder du en hale af energi god som dårlig, inspirativ såvel som ligegyldig. De budskaber, folk husker dig for, er ikke nødvendigvis de budskaber, som du ønsker at blive husket for. Ting, du opfatter som selvfølgeligheder, opfatter andre som små guldklumper. Livet er et langt finurligt spil, der består af mange tilfældigheder og mange udfordringer, som du kan vælge at samle op eller lade ligge.

Husk på du selv vælger, hvilke du samler op og giver liv. Det er dig, som vælger hvilken værdi, de skal have i dit univers, og hvilken relation, de skal have til dig. Du skaber med andre ord selv den relation, men ikke betingelsesløst. For de andre er jo også med til at sætte deres grænser og ikke mindst vælge hvilken energi, de ønsker at lægge i relationen. Det er jeres fælles værdi, som er den totale værdi. Målestokken, I måler udvælger I hver især.

Jeg har valgt primært at bruge kærlighed som målestok. Kærlighed er ikke kun noget, man har til en kæreste, men ligeså vel til en ting, plante, et dyr eller til en tekst. Ord kan bruges til at udtrykke kærlighed, men værdien afhænger i høj grad af de følelser, som ligger bag ordene og ærligheden i dine budskaber.

I psykiatrien opfatter jeg ofte, at man prøver at manipulere med ordene for at vække folks opfattelser til live. Det kan jo være godt

nok, hvis man derved får vakt de sande opfattelser til live, men gør man nu også det? Eller lærer man snarere folk, hvordan de omgås andre, og hvordan de gennem manipulation kan få folk til at træde ind i deres relation på deres betingelser.

Jeg har tit tænkt på, om psykiatrien ville komme længere ved simpelthen at give folk kærlighed ubetinget og blot rumme de følelser, som kommer frem i folk. Jeg tror ikke man genskaber kærligheden til livet ved at bæltefikse folk eller tvinge dem til at tage medicin, tværtimod.

Lad folk rase ud, råbe skrig, græde, bøvse, prutte og ikke mindst: lyt til folks historie uden at korrigere dem. Stil opklarende spørgsmål og spørgsmål, der får folk til at opfatte sig selv som hele mennesker, der lever i nuet, og som har evnen til at opfatte og tackle livet.

Genskab kærligheden til livet

Steen Moestrup

OPRÅB FRA ET MEDLEM

Else H. H. Hansen

Kuk-kuk-bøh. Hvor er I henne, kan ikke se, høre og mærke jer?

Jeg mangler at finde Justits-/Sundhedsminister samt Statsadvokat. I er pist væk.

Jeg mangler menneskerettigheder I Danmark

Dommer samt anklager, hvordan kan I dømme en psykisk syg til et liv med tvangs-medicin, når I ikke undersøger de grusomme bivirkninger, der kan give mareridt, vrangforestillinger samt meget andet, alligevel dømmer I som i blinde et menneske til evig sygdom.

Tvang – til et liv der kan blive 20 år kortere end alle andres. Dommeren får sin løn. Behandleren kan fortsætte med sin skadelige behandling. Han kan fylde dig med medicin og det på trods af, at du har været uheldig at rende ind i en sygeplejerske, der kan få en kejhåndet til at gå i psykose. Du kan blive dømt for at hive en behandler i selerne!

Det er justits mord af værste skuffe

Ingen pårørende tør kæfte op, de sidder som tilskuere til en forbrydelse begået mod de psykisk syge.

Hvad siger Statsadvokaten?

Retspsykiatere bruger ca. 30 min. til at skade dig for livstid. De kigger på en visse journal, samtlige behandlere, og går ud fra den. Statsadvokat, Sundheds-/Justitsminister gør I noget eller kommer I først frem den dag, I selv er blevet ramt?

Så svar dog

Vil I fortsætte med justitsmord så længe, I har jeres på det tørre. Bør man ikke undersøge ALT, før retfærdigheden sker fyldest.

Råb op!

Vågn op pårørende før I mister alt det, I har kært. *Lorteland.*

INDMELDSES

blanket

lap
MEDLEMSBLAD

NAVN: _____

ADRESSE: _____

POSTNR. OG BY: _____

KOMMUNE: _____ REGION: _____

EVT. TLF: _____

EVT. EMAIL: _____

JA ☐ Jeg er nuværende eller tidligere psykiatribruger og ønsker medlemskab af LAP: 125 kr. årligt

JA ☐ Vi er psykiatribrugere og ønsker kollektivt medlemskab af LAP for vores forening/værested/institution m.v. [kontakt sekretariatet]

JA ☐ Jeg er ikke psykiatribruger, men ønsker abonnement på Medlemsbladet LAP: 175 kr. årligt

JA ☐ Vi ønsker abonnement på Medlemsbladet LAP til vores institution/forening: 300 kr. årligt

JA ☐ Individuelt støttemedlemskab: 200 kr. årligt

JA ☐ Kollektivt støtte medlemskab: 600 kr. årligt

INDMELDELSE KAN OGSÅ FOREGÅ PÅ WWW.LAP.DK

Sådan får man dømt folk, hvis de hiver en behandler i selerne. Der sker flere dødsfald i psykiatrien, hvor er patient klage nævnet henne?

STOP livsfarlig medicin

Lansoprazol -1 stk.
Delepsine - 2 stk. - nat 4 stk.
Serdolect - 4 stk.
Simvastasin - 1 stk.
Antabus - 0,5
Zyprexa - 2 stk.
Lysantin -1 -1-1
Zyprexa - 1 stk.

Yderligere ekstra

Pinex - 2 stk. 3 gange dagligt
Zyprexa - 1 stk. max 3

Imoclone sovemedicin - 1 stk. dagligt
Lysantin - 1 stk.

Min datter er ødelagt for livstid. Hun går på dødsgangen.
I ved medicin dræber mindst 20 år før end andre.
Hvem tager ansvaret?
Hvor er I henne?

Det er direkte livsfarligt

STOP DET, VENT IKKE TIL I SELV ER
UDE FOR DET, GØR NOGET
HJÆLP MED ET VÆRDIGT LIV
GIV DE PSYKISK SYGE MENNESKE-
RETTIGHEDER.
RED LIV

Her er en menneske-ødelæggende kostplan fra Psykiatrisk Hospital

Else H. H. Hansen

Store Glasvej 49, 5000 Odense C

Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere

+++ 15714 +++
7993 Sydjylland-Fyn USF B

POST

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler portoen

Tro på at leve

Isabella Dupont

tro på at spise igen tro på at få energi

Jeg havde mistet min tro på at spise – var blevet bange for maden. Jeg sagde jo til mig selv, at jeg var nødt til at få benzin på for at komme op ad livets vej for at få energi. Så jeg tog små skridt. Med fokus på sund kost, bl.a. grøntsager, tog jeg det næste skridt. Jeg mærkede, hvordan min krop og sjæl bare fik det bedre og bedre. Jeg fik mere energi og glæde. Jeg kunne mere og mere. Det var bare skønt at mærke. Så hvis andre vil leve i sund stil, så er kostplanen her:

Lev sundere – få energi

Her en ide til en kostplan for dagen.

Her er det er dig der styrer, hvordan din stil skal være.

Denne her plan giver energi.

En god måde at leve på, og den er alsidig, hvilket er meget vigtigt, når man skal holde vægten og have det godt med sig selv.

Morgen:

A-38 med mysli eller andet groft drys, som du kan lide. Dog skal det være noget i retning af dette: havregryn – groft brød, dog helst rugbrød (f.eks. ristet).

Derudover et stykke frugt, f.eks. banan eller grapefrugt eller andet du kan lide. Kort sagt, der er mange ideer. Dertil mælk eller vand og kaffe/the. Et blødkogt æg et par gange om ugen. Morgenmaden skal være grundstenen for hele dagen, og er faktisk dagens vigtigste måltid. Med et godt morgenmåltid kan man holde energien oppe langt op ad dagen, hvis man husker de små mellemmåltider.

Mellemmåltid ved 11 – 11.30 tiden:

Det kan være frugt, rugbrød med magert pålæg, nødder, agurker eller gulerødder.

Frokosten ved 12.30 – 13 tiden:

Det kan f.eks. være salat, rugbrød med pålæg med f.eks. avocado, tun, sild, makrel, kogt æg med rejer og tomat eller fedtfattig leverpostej.

Mellemmåltid:

Frugt eller andet i den sunde ende, og gerne noget andet end det, du spiste om formiddagen..

Aften:

Fokus på grøntsager og dertil kød eller fisk, som man gerne skal have mindst to gange om ugen. Kort sagt hvad du kan lide, bare der er masser af grøntsager til.

Ved 20 tiden:

Tid til dagens sidste mellemmåltid, som kan være rugbrød med ost eller en lille portion yoghurt med nødder og havregryn.

Om søndagen brunch. Det er en god ide, da denne også virker som frokost. En gang imellem kan man så hygge med lidt usundt.

Hvis du spiser hurtigt:

Det er vigtigt at lære at spise langsomt og smage på det, du spiser. Nyd maden. Det giver en sundere livsstil, og du bliver mæt på en god måde.

God arbejdslyst. Husk at bevare troen undervejs. Sig til dig selv: Jeg vil ikke ned men op, og det er min krop, det er mig, som styrer her. Du kan godt – tag små skridt – i dit tempo. I dag lever jeg sådan, men det har taget tid. Du har tiden, men det er kun dig, som kan arbejde dig op her.

Motion er også vigtig. Den giver dig energi og andet at tænke på. Indstil dit liv nu på andre tanker.

Hvis du skulle have brug for en guide undervejs, er du meget velkommen til at kontakte mig. Så vil jeg lytte og prøve at guide dig så godt jeg kan. Du kan kontakte mig på: allison.dupont@hotmail.com

Al begyndelse er ikke let, men for hvert et skridt man tager, jo gladere bliver man. Det er jeg også selv blevet i dag, hvor jeg lever sundere, end jeg har gjort tidligere.

Lav egne notater og skriv, hvad du mærker

i din krop. Er det du mærker positivt – rart at spise og drikke?

Kroppen giver dig svaret – et svar du mærker, når du får energi og har det godt.

Du og din sjæl er vejen her. Husk man kan, hvad man vil – blot skal man selv tro på det.

Umiddelbart kan spørgsmålet se mærkeligt ud. Alle ved da, hvad psykiatri er for noget. Ja gør de nu også det? Er det ikke nærmere sådan, at de tror de ved, hvad de tror det er for noget. For nogle er det en sygdom i sindet, (at vi så ikke rigtigt ved hvad sindet er, ser ikke ud til at forstyrre) en art fejlfunktion, som ingen rigtigt kan forklare.

For andre er det noget der er betinget af genetiske disponeringer, som giver abnormer. (Abnormer er noget der afviger fra normalen. Normalen er en fleksibel måleenhed, der i høj grad baser sig på en evidens registrant. Derom senere.)

For andre igen er det en ubalance i det psykiske, som kan rebalancere sig via div. terapeutiske tiltag, f.eks. rehabiliterings-spil eller recovery.

Alene de tre nævnte indsynsvinkler giver en ide om, hvor svært det egentlig er at tale om en psykiatri i den almene brug af ordet. Det, man skal være opmærksom på, er den eftersatte stavelse "iatri", som betyder helbrede eller lægekunst. (-iatri, (lat. -iatria, gr. iatreia helbredelse), lægekunst). Det er der begrebet skiller sig fra Psykologien som betyder læren om psyken.

Når man så samtidigt ser på ordet/begrebet psyke = sind = sjæl. Alt efter hvilken vinkel man bruger, så er vi faktisk ret så meget på "herrens mark", som man siger.

Derudover forvirres billedet af begrebets modsætnings placering til begrebet psykologi (logi = læren om), for på en måde er de to nok mere i slægt end i modsætning til hinanden. Alene det, at de har fælles diagnose-registrant, siger en del om slægtskabet.

En diagnose-registrant, der baserer sig på hyppigheden af tilsyneladende ensartede iagttagelser. Når jeg skriver tilsyne-

ladende ensartede, så kommer det sig af, at der faktisk ikke forekommer en 100 % ensartethed, men der forekommer hændelser, der er næsten 100 % ens.

(Der findes i flere kulturkredse et ordsprog, der lyder: "du kan ikke stikke foden i den samme flod to gange".)

Om dette så er nok til altid at give dem lighedsvaleur er lidt en anden diskussion. Derfor finder jeg det grundlæggende problematisk, at man ophøjer en evidens-registrant til bevis, idet en statistik aldrig kan gøre det ud for et bevis, videnskabetisk set.

At komme rundt om selve tolkningen af begrebet psyke/sind/sjæl vil sikkert blive for langt for en refleksion som denne. Min reol rummer for tiden kun omkring ca. 4000 sider om det tema.

Men netop de mange tolkninger eller tolkningsforsøg omkring begrebet psyke/sind/sjæl, der findes i såvel religionerne som filosofien, gør det problematisk, at vi ligesom, når det drejer sig om begrebet psykiatri, går ud fra en norm. Faren ved denne metode ser vi tydeligt i følgende udsagn omkring den eksplosive udvikling i mængden af diagnoser. "De mange diagnose betegnelser er et udtryk for en dybere nuancering af problematikkerne i sindet".

På den ene side, kan dette ses positivt, men på den anden side er det dybt problematisk, at det menneskelige følelsesliv stille og roligt i en glidende strøm gøres sygeligt. Det er som om

vores verden (den efter vestlige normer styrede) ikke har plads til mangfoldighed og variation. Dens fiksering på produktions stabilitet sidestiller mennesket med andre mekaniske apparaturer, og dermed fjerner den selv det, den råber på. Innovation og fantasi.

For kort tid siden hørte jeg en forelæsning omkring børn og skizofreni. Hovedkonklusionen var nærmest, at man ikke tidligt nok kunne få scannet børnene for tegn på dette. Og nogle af de kriterier, man brugte som udgangspunkt for dette scanningsbehov, var det som for år tilbage ville være set som udslag af den der, for forældrene, så irriterende fantasi.

Får her lyst til at citere nu afdøde rektor ved Kbh.'s universitet Mogens Fogs åbningstale ved børnepædagogernes årsmøde omkring 1971.

"Kære Tilhørere! Ved denne lejlighed har jeg valgt at tale om begrebet fantasi, dette flygtige livsvigtige element i livet. I vuggestue-alderen spejder vi efter tegn på denne fantasi, I børnehaven understøtter vi fantasien på alle måder for at få den til at gro og blomstre.

I folkeskolen tåler vi den som et, noget beklageligt, forstyrrende element. I gymnasiet forsøger vi at bortradere den, helst totalt. Men når den stakkels menneskespire så har nået den rød-hvide hue, så undrer vi os over, hvor fantasien blev af." Se det var den gang, gad godt vide hvordan den tale havde lydt i dag. I forrige nummer af LAP bladet findes det prosadigt, jeg læste op på Psykiatrifondens åbning af skizofrenikampagnen. Det udtrykker lignende tanker som denne artikel, nemlig: Hvor er respekten for den menneskelige variabel blevet af?

Jeg synes, det er problematisk at tale om sygdom i en nærmest somatisk forståelsesramme, når vi taler om sindet/psyken. Og det gør jeg af flere årsager. Begrebet syg kræver sin modsætning rask for at have en forståelsesramme. Det kan man opnå i somatiken, men ikke i psykiatrien.

Det var så noget af et postulat, hører jeg i mine øresnegle. Ja det er det, men så længe vi ikke har andet og mere end usikre

evidens registranter som forklaringsmodel for det "syge sind", så længe forekommer det hasarderet at turde skelne mellem, hvad der er hvad. Også fordi registranterne jo i høj grad baserer sig på såkaldte normforventnings forskelle.

Hvad der mangler er en kombineret forskning i årsagskæderne bagved, at nogle mennesker udviser større følsomhed (overfølsomhed?) end andre.

Og med kombineret mener jeg en tværfaglig brug af div. systemer og retninger. Scanninger er et godt redskab men ikke en løsning.

Genforskningen er et redskab, som skal bruges med stor omtanke, for et er at finde en eller en anden kromosom variabel, og finde den fordi man søgte efter den, og i denne søgen allerede havde sat det mulige fund ind i sin forståelsesramme, men ikke ser efter om der er andre forståelses muligheder.

Citat fra bogen om Einstein-Rosen broen af Johannes von Buttlar: "Enhver forsker vil altid finde den "sandhed" han søger, fordi han i sin udvælgelse af forskningsgivne svar vil fravælge dem, der ikke pr. intuition passer ind i hans målsætning for den indledte forskning."

Skal man en dag nå ind til noget, der kunne tolkes som en forståelse af det menneskelige sind, den menneskelige psykes egne love for sig selv, så må krigen mellem fagretningerne ophøre. Kun gennem udveksling og ligeværdig opfattelse af hinandens faglighed og forsknings-retninger kan vi nå ind til en art overblik, lignende viden.

Fra neurofysiologien til psykologien, fra genforskningen til antropologien, fra biokemien til filosofien, de er jo alle formuleret som forklaringsmuligheder på det sære, der hedder livet. Alle videnskabelige retninger er opstået i den menneskelige hjerne. Derfor må alle videnskabelige retninger pænt sætte sig i en rundkreds og bidrage til forståelsen af deres opfinder, den kære menneskelige hjerne eller måske nærmere alle tre hjerner. (Reptil hjernen, følelses hjernen - det limbiske system - og den rationelle hjerne.) Og fordi de har samme ophav, har de samme rang i verden.

Psykiatri

Hvad er det egentlig?

En refleksion over begrebet

andreas@lap.dk

Tom Jul Pedersen

Inden for LAP har vi en livsglædegruppe, dens formål er at sætte fokus på det positive og gode, det der giver ny energi og livsglæde, noget som alle gerne vil have mere af. Her for nylig var vi på en foto tur, i en park i Odense, en kendt park i H.C. Andersens fødeby. Jeg synes, den var spændende at være i for første gang. Vejret var tilmed med os, som man kan se på billederne. Vi havde taget vores kameraer med, for at videregive det positive, altså tage gode billeder. Herunder kan man se nogle af dem. Først er det to fra gruppen, der er ved at tage et billede, det næste er andrik der svømmer, sig en tur i åen, ja vand er noget både for fugle og børn. Til sidst et meget idyllisk billede af et smukt hus, der spejler sig i åen.

Vi have en god tur, som vi vil gentage et andet sted i landet. Hvis man vil se flere billeder, kan man gå ind på LAP's hjemmeside, klikke ind på livsglædegruppen og derefter gå på opdagelse i vores store billedarkiv, der bliver større og større. God fornøjelse.

Go tu livsglæde

d foto r med egruppen

Status *et digt*

At være pjalteproletar og psykisk syg –
 er at være klar og født på ny.
 Livet er nu ik' så dårligt,
 hvis man tager det helt alvorligt.
 Filosoferen dagen lang
 er en helt almindelig sang.
 At leve livet uden stress og jag
 er pludselig blevet en hjertesag.
 At nyde nuet og fylde dagen ud
 er som det elvte bud.
 Tiden går med raske fjed,
 det er om at finde fred.
 At være på pension
 er pludselig blevet min mission.
 Det er en vidunderlig trang
 at disponere dagen lang.
 At være tidens drivtømmer,
 det er at være dagdrømmer.
 Skønne spildte tanker
 bag dette et hjerte banker.
 Job og karriere er jo røget,
 men tænk, det kan gøre én velfornøjet.
 Farvel til kæreste og kone,
 man ejer nu knap nok en krone.
 Op i røven med det normale,
 det er sjovere det splittergale.

Søren Kjær-Jensen
 Smørumvej 291, st.tv.
 2700 Brønshøj

Opdatering på otte år i foreningens tjeneste

Siden landsmødet i april er der ikke sket det store for mig i forhold til LAP. Men jeg har fået en fantastisk energi til at være kreativ og have overskud - ude som hjemme. Dog har jeg p.t. alvorlige personlige sorger (sygdom) i familie og vennekreds, som kræver støtte og empati – men det har jeg overskud til. Det er utroligt, hvor megen energi jeg har brugt i foreningsregi – kunne ikke se det, før nu hvor livet for mig har fået helt nye dimensioner. Nogle gange skal noget gammelt ud, for at skaffe plads til nyt – det er det, der er sket for mig.

Min mission om at kunne revolutionere psykiatrien på brugersiden gennem mine 8 år her er ikke lykkedes, men var heller ikke helt forgæves. Jeg ved, jeg har gjort en forskel. Men nu ved jeg også, at området, psykiatribrugere, er svært, tungt og følelsesladet, lidt ligesom mit politiske arbejde i det Konservative Folkeparti, hvor jeg kun holdt en kort sæson under sidste kommunalvalg.

Inger-Liss Christoffersen

Fru Christoffs Univers

Alting har en ende - også dette univers. Jeg flyver hen et andet sted for at komme ud med mine ideer og meninger. Men læs min sidste klumme, som måske kan overraske!

Man må altså vælge sine kampe – og nu er kampen slut – det gode, det inspirerende og livgivende er kommet til mig for at tage plads i min 3. alder. Det er godt at have fået sat det på plads. (Hov, det sidste lyder vist lidt som Krogs Krog (min gode ven Michael), det her – hvor får jeg det fra?)

En mega flue på væggen?

Rettelse: Der er sket en kæmpefejl med layoutet i min klumme i sidste nr. af bladet. Her er vist en – ser det ud til – gigantisk flue (spyflue?) - som har taget over på hele højre side af klummen. Det er beklageligt, at det er sket, men da jeg ingen indflydelse har på trykning og layout – er det sket uden min viden og vilje. Håber ikke I, som jeg, er blevet skræmt af dette foto – og jeg er sgu ikke en flue på væggen – hvis det var det, der var meningen med galskaben. Nå, det håber jeg nu ikke – man kunne have sine tanker... Men trykkeriet har ofte meget frie hænder til layoutet i vores blad og kommer med mange gode ideer. Denne gang er de nok gået over grænsen – uden at vide det, mener jeg. At mit navn så også blev stavet forkert – Kristoffersen – det hænger ikke sammen med "Fru Christoffs Univers". Nå, men lad det nu ligge.

Tarzan efter pelsning

Kan en kat, ligesom os mennesker, også føle afmagt?

Tarzan, min dejlige hankat, vil også gerne sige tak for denne gang. Her ligger han nypelset på gulvtæppet og kigger måske langt efter sin tabte pels, som desværre måtte lade livet, da den var fyldt med knuder, som gav ham mange smerter. Men en Maincoon kat som ham er meget sej. Han skulle slet ikke bedøves, før klippemaskinen blev startet i Jannies Dyresoignering.

Det må aldrig ske igen, at vi kommer derud - det vil jeg sørge for. Fremover skal han redes hver dag med en kam! Ja, det var det simple råd fra specialisten, som selv

Sådan skal Tarzan se ud – om 2 mdr. skulle pelsen være vokset ud!

En ven er gået bort

Vi har desværre igen mistet et af vore gode medlemmer – Mårten Breum, som var en af LAP's medstiftere - er ikke længere iblandt os. Det er trist, at et stærkt og progressivt menneske som han er gået bort alt for tidligt. Andet steds i bladet kan

læses mindeord om en personlighed noget ud over det sædvanlige. Også et par gode vers skrevet af Thoridt, som kendte Mårten gennem mange år finder plads i bladet. RIP Mårten.

Tilbageblik på 6 numre af klummen "Fru Christoffs Univers"

Sommeren er gået på hæld, når dette blad udkommer. Imens har der både været sødt, bittert og surt, regn, blæst og sol - som dog blev brugt til meget i agurketiden. Ja, høste sine frugter; det var en af de gode ting jeg fik gjort - hjælpe sine nære, som er syge eller har det svært, det har der også været overskud til. Total oprydning i redskabskuret med hylder og bokse til alt det, som ellers fyldte indendørs i skabe og skuffer. Haven fik et kæmpeløft med fjernelse af en 20-årig kæmpe kaprifolie samt en kraftig beskæring af de to lange ligusterhække. Det gav lys og mindst 2 - 3 m2 mere plads som nu er fyldt ud med bl.a. en pragtfuld staude, en koboltblå ridderspore. I sandhed har jeg levet op til, at Lille-mis fra sit gravsted (i katte himlen) kan nyde et meget smukt skue af farver i form af levende gevækster som kommer og går - og vender tilbage. At dette overhovedet kunne lade sig gøre, skyldes en rigtig god nabo og vens store hjælp.

Det har ikke været en udelt lykke at skrive mine personlige betragtninger i klummen her. Jeg mente jo, at der blot kunne skrives lige ud af posen - troede desuden, at der var nogle medlemmer uden for landsledelsen, som ville komme med input til klummen, som jeg fra starten eftersøgte - det skete heller ikke. Derfor tror jeg tiden er kommet til at slutte mine skrivelser her i dette forum for i stedet at gå til et større publikum på nettet.

Det bliver min specielle hjemmeside af samme navn, som skal indeholde mine malerier, skrivelser - ikke kun om psykiatri-relaterede emner - og en blog med mailkontakt, hvor psykisk sårbare

kan skrive ind om deres problemer, og hvor jeg, efter bedste evne, prøver at give kvalificerede svar på brugerniveau. Det glæder jeg mig rigtig meget til. Der vil jeg få helt frie hænder - og vil kunne føle dette som en selvstændig forretning - non profit! På Facebook vil jeg på min side "Fru Christoffs Univers" sørge for at guide folk, som er interesseret i konceptet, ind her.

Ideen er ikke min egen, men min dejlige svigerdatters. Hun kunne ikke forstå, hvorfor jeg blev ved med at bruge al min energi på at kæmpe for en sag, som jeg alligevel ikke kunne vinde. Derfor foreslog hun mig at blive selvstændig - på nettet - for på den måde at komme igennem med mine visioner og ideer. Det kan alle andre også gøre, og nogle i foreningen har allerede en blog, hvor de kan ytre sig.

Jeg vil da glæde mig svært til næste landsmøde, hvor jeg kan følge slagets gang fra sidelinjen! Men aldrig som en flue på væggen!

Det her var for mig en Win-Win situation, tør jeg godt skrive. Tak til alle som gad høre på, hvad jeg havde at sige - og held og lykke til jer der ude med recovery, mindfulness og hvad I ellers har i gang for at komme videre.

Der er en vej videre frem - selvom den ofte kan være meget svær at finde!

Kærlige hilsner fra
Inger-Liss

Et besøg på Slotsvænget Akuttilbud i Kongens Lyngby

Af Erik Thomsen, LL-medlem i LAP

Når man træder ind ad døren på et akuttilbud for os psykisk syge, kan man normalt mærke, hvordan stedet er. Nogle steder - alt for mange - føles stemningen så dårlig, at det bare er med at komme ud ad døren i en fart. Andre steder - alt for få - er stemninger så god, at man glæder sig til at være der. Akuttilbuddet i Lyngby-Tårnbæk kommune, kaldet Slotsvænget, er et af de gode steder, hvor man bliver budt velkommen på en måde, der får én til at føle sig som et menneske og ikke som en sag.

Akutstedet er oprettet under Satspuljeordningen - altså betalt af den ekstra skat, der er pålagt arbejdsløse og pensionister af enhver slags. Derfor er det ekstra rart, at pengene for en gangs skyld bliver brugt til nytte for psykisk syge. Ideen bag akuttilbuddet er, at når man henvender sig der, bliver der i samarbejde med en medarbejder udarbejdet en kriseplan, hvor man sammen undersøger, situationen og formulerer nogle mål for, hvordan man ønsker, det skal se ud om 5 dage!

Fem punkter er centrale for det videre forløb:

1. Personens kapacitet til at passe sig selv og her handler det om: At have en bolig, at få mad og drikke dagligt, at få søvn nok og så videre.
2. Personens omgangskreds - er der andre, der kan hjælpe, og er man afhængig af hjælp fra andre.
3. Hvordan giver man udtryk for sine følelser - er det gennem vrede, sorg, tristhed, at være ked af det, og hvad gør disse følelser ved én?
4. Hvordan forstår man sig selv og sin situation? Hvorfor er man blevet psykisk syg, hvilken indflydelse har man selv, og hvordan er andres indvirkning på sygdommen?

5. Oplever man selv, at man kan tage ansvar for sin situation og kan handle ud fra det.

Kravet til personen er så, at man selv skal vurdere, hvor man synes man står i forhold til de fem ovennævnte punkter. Man skal derefter selv fremkomme med nogle mål for, hvordan man ønsker, at ens situation skal se ud om fem dage. Det kan dreje sig om mad, søvn - altså helt basale ting, der skal være i orden, før man kan komme videre med sit liv.

Slotsvænget hjælper med kontakten til myndigheder om f.eks. en bolig. Netop det med boligen, er noget af det vigtigste for en psykisk syg, men det er desværre også der medarbejderne på akutstederne har de største problemer med at hjælpe. Mange psykisk syge har opholdt sig i forskellige kommuner, og disse kommuner forsøger at tørre problemerne af på hinanden, uden tanke for personens liv og muligheder. Akuttilbuddet her har fungeret på den måde, at alle, uanset hvor de opholdt sig i landet, kunne henvende sig. Men efter at de har hjulpet folk uden for Lyngby-Tårnbæk Kommune med at få bolig i deres rette hjemkommune, er det nu blevet indskærpet fra ministeriet, at det må de ikke længere. Ak ja!

Slotsvænget har også fået fin kontakt til forskellige uddannelsesinstanser for at fortælle om stedet, hvordan tilbuddet er, og at det ikke er skamfuldt at have en psykisk sygdom, men en skam, ikke at gøre noget ved det.

Dog med en enkelt undtagelse; rektoren på DTU, som ikke mener, at der blandt de 7.500 studerende findes nogle, der

Længslen efter den tabte kærlighed
Længslen efter den tabte kærlighed
driver mig af sted
Min længsel gør, at lige meget hvor jeg vender
mig hen, så er smerten der.
Min længsel efter den tabte kærlighed gør
at jeg er nødt til at have alle mine sanser rettet udadtil
hvis nu der kom nogen eller noget på min vej
som kunne bære min længsel bare 1 eller 2 minutter eller dage, måske år.
Min længsel holder mig i live, den får mig til at føle
at der er oplevelser, konfrontationer, kærlighed
jeg ikke har oplevet
Min længsel er blandet med så meget vrede og sorg, over at blive forladt

Thoridt Allermænd

et digt

ts ngby

har psykiske problemer, ligesom der heller ikke er det blandt de ansatte. Da omkring ca. 10 % af befolkningen har en eller anden form for psykisk sygdom - alene 462.000 er på "lykkepiller" - viser det, at det er en person, der er ude af trit med virkeligheden. Eller er rektoren en af de alt for mange, der ikke anerkender, at de har en psykisk sygdom og derfor benægter, at de findes? Hvem ved!

Man må ønske Slotsvænget god vind fremover og udtrykke håbet om, at de fortsætter deres gode arbejde - med de psykisk syge i højsædet.

Dog skal der lyde et hjertesuk:

Køb dog nogle bøtter maling og mal sammen med alle dem, der kommer på stedet - dyr, planter eller hvad der er stemning for. Lange ensartede malede gange, giver et for stort institutionspræg - og det er der mange af os, der just ikke nærer kærlige tanker om. *Vær så venlig, Tak.*

Akuttillbuddet i Lyngby-Tårnbæk kommune
Slotvænget 23a
Tlf.: 30542557

*Henvend jer der, hvis I har behov -
også bare for at snakke med andre!*

At skrive *et digt*

**At skrive er en lænke,
der tvinger os at tænke.
En hensigt, der er klog,
kan ende i en bog.
At skrive ned en tanke,
det er vores redningsplanke,
for pennens magt er større
end nogen anden akt.
Den frelser os og gør os varm,
og skåner os for krigens larm.
At digte om kærlighed
gør dig ikke tyk og fed,
men uden ord på denne jord
er lig med aggression og mord.
Bevares: Vreden er også en drift,
men udtrykkes bedst i et skrift.**

Søren Kjær-Jensen
Smørumvej 291, st.tv.
2700 Brønshøj
tlf. 38 89 06 12

De siger, du findes et sted
De siger, du findes et sted
De siger, det er et spørgsmål om at lukke dig ind
De siger, det er et spørgsmål om den rette tro..

Dog ved jeg en ting, at hvis du findes et sted
Så vil jeg være den første til at lukke dig ind.
Tænk, hvis det er sandt.

Tænk, aldrig at blive forladt
Tænk, altid at være sammen med en, som kender den fuldkomne kærlighed

Så hvis det er rigtigt, du findes et sted, vil jeg være den første til at lukke dig ind.
Tænk hvis du kunne være i min længsel og smerte, glæde og vrede

Men selv du, med din fuldkomne kærlighed
må kunne se, at en som jeg, du ved
har svært ved at finde den fuldkomne fred.

Thoridt Allermænd

et digt

Liste over kollektive medlemmer i LAP

Aktivitetshuset	5000 Odense C
Aktivitetshuset Sidelinien	2200 København N
Banehuset	4450 Jyderup
Birkevången	6740 Bramming
Blågårdsgård	8800 Viborg
Bo og Netværk Næstved	4700 Næstved
Bocentret Thorupgården	2200 København N
Botilbudet Skovsbovej	5700 Svendborg
Brugerrådet f/Social Psyk.	
Jammerbugt Kommune	9440 Åbybro
BUPS-Brugerudviklingsprojekt for	
Psykisk syge & Sårbare	2820 Gentofte
Café Aroma	5700 Svendborg
Café Utopia	7500 Holstebro
Dag- og Botilbudene i Hinge	8620 Kjellerup
Daghus Viborg	8800 Viborg
Den Blå Café	7430 Ikast
Den Grønne Gren	8900 Randers C
Det Gule Hus / Askovgaarden	2200 København N
Det Hvide Hus	2820 Gentofte
Flydedokken	7000 Fredericia
Forvandlingsværkstedet	2650 Hvidovre
Fountain House, København	2100 København Ø
Gallohuset	8000 Århus C
Haslekollegiet	8210 Århus V
Huset i Overgade	9800 Hjørring
Kastanjarahuset	8600 Silkeborg
Katrinebjergcentret	8200 Århus N.
Lyspunktet	4500 Nykøbing Sj.
Mamma Mia	2400 København NV
Mandagsklubben i Vejlbj Vest	8240 Risskov
MB Foreningen	8240 Risskov
Muhabet	1800 Frederiksberg
NABO-center Amager	2300 København S
Netværkstedet	1871 Frederiksberg C
Nordfyns Psykiatricenter	5471 Sønderø
Nørremarken	8800 Viborg
Outsideren	2200 København N
Regnbuehuset	2630 Taastrup
Sind Huset	7700 Thisted
Sind klubben i Hillerød	3400 Hillerød
Skejbyhave	8200 Århus N
Skiftesportet	7400 Herning
Social psyk. værested/ aktivitetshus	6270 Tønder
Socialpsykiatri Samsø	8305 Samsø
Socialpsykiatrien i Ballerup	2740 Skovlunde
Socialpsykiatrien, Botilbud	4640 Fakse
Socialpsykiatrisk Center	4330 Hvalsø
Socialpsykiatrisk Center Rosengaarden	6900 Skjern
Sindslidendes Vilkår	8220 Brabrand
Stoppestedet	5000 Odense C
Støttecentret	6960 Hvide Sande
Støttecentret	6950 Ringkøbing
Støttecentret	6900 Skjern
Støttecentret	6920 Videbæk
Sundbygård	2300 København S
Sølvagergård	4293 Dianalund
Værestedet Ryttergården	4300 Holbæk
Værestedet Perronen	4800 Nykøbing F
Værestedet Promenadehuset	8700 Horsens

Kommunale grundforeninger i LAP**FAP Midtvest:**

v/Else Holm, Svaneparken 176, 7430 Ikast
 tlf. 9715 1654, holmelse@hotmail.com
 Kasserer Lenarth Kirkegaard,
 Sandfeld Allé 1, 6933 Kibæk,
 tlf. 2061 3549, lenarth@live.dk

LAP Århus:

Skovagervej 2, 8240 Risskov
 tlf. 7789 2000, info@psykiatribrug.dk
 www.psykiatribrug.dk
 Lise Jul, tlf. 2014 2422
 Sørn Strand-Jensen, tlf. 4140 6575
 Marianne Mogensen, tlf. 2670 9125

LAP Silkeborg Kommune:

v/Ditte Rymer Jensen
 tlf. 2040 7608, ditte_rymer@hotmail.com

FAP Viborg Amt:

v/Jan Stig Andersen, tlf. 4053 9647, www.lap.dk/fap-viborg

LAP Randers:

v/Rene Cadovius, Lorentzgade 3, kld., 8900 Randers
 Tlf. 2860 8926, cadovius@randerspoolclub.dk
 www.lapranders.dk

LAP Kolding

Kontaktperson: Henrik Olsen, Svendborgvej 1, 2.th., 6000 Kolding
 Tlf. 2679 5888
 lap.kolding@gmail.com

LAP Horsens Kommune:

v/Erling Hansen, Kildegade 32, st. tv. 8700 Horsens
 Tlf. 7561 4760, erlingjh@stofanet.dk, www.lap-horsens.dk

LAP Nordsjælland:

v/Steen Moestrup, Langbjerg Park 57, 3400 Hillerød
 Tlf. 2822 2765, steenmoestrup@post.tele.dk

LAP Roskilde og omegn:

v/Niels Laursen, Grønnegården 572 B, 2670 Greve
 Tlf. 4390 5268, nielsolaursen@youmail.dk
 LAP Roskilde har træffetid første torsdag
 hver måned kl. 13 -15 hos PsykInfo,
 Kornerups Vænge 9, st. tv., 4000 Roskilde

LAP Vestsjælland:

v/Valentina Djurhuus
 Søndermarksvej 20, st.th.4293 Dianalund
 Tlf. 2255 1046

LAP Holbæk:

v/Tonny Dyreholt
 Tlf. 42 25 08 01, henridyrholt@hotmail.com

FAP Køge og omegn:

v/Birgitte Kongsfort
 Tlf. 2163 4953, kongsfort@mail.dk, www.fapkoeg.dk

LAP Næstved og omegn:

v/Hanne Wiingaard, Suså Landevej 37, 4160 Herlufmagle
Tlf. 5550 0151 / 2163 7314, wiingaard@pc.dk

LAP København Frederiksberg:

Vesterbrogade 103, 1., 1620 København V
Tlf. 3326 1623.

Ugentlig træffetid: onsdag fra kl. 12.00-14.00
lapkontor@psykiatribrugere.dk , www.psykiatribrugere.dk
v/Charloth Svane charlothsvane@hotmail.com
privat tlf. 3617 8251, tlf.svarer – læg venligst en besked

LAP Hovedstaden Nord-Vest:

v/Rigmor Sofia Sommer, Marklodden 37, 2760 Måløv
Tlf. 44 66 20 28, ridde@webspeed.dk

LAP Københavns Omegn:

v/Lars Arredondo, Dalstrøget 104, st., 2870 Dyssegård
Tlf. 3956 4802, larsa@tdcadsl.dk

LAP Guldborgsund og Lolland:

v/Jytte Rasmussen
Tlf. 2874 0352, udstrup.jytte@hotmail.com
www.123hjemmeside.dk\LAPguldborgsund

Netværksgruppe Fyn:

v/Maibritt Lund Pilgaard
Tlf. 52 19 56 46, maibrittlp@hotmail.com

Kontaktperson i Svendborg Kommune:

Ulla Pedersen, Støberbakken 8, 1.tv., 5700 Svendborg
Tlf. 6220 1509

Regionale grundforeninger i LAP:**LAP Nordjylland:**

v/ Signe Seiersen, Torvet 6, 3, 27. 9400 Nørresundby
Tlf. 9819 4317, mobil: 5959 3814, signe.s@mail1.stofanet.dk

RAP Midtjylland:

v/Jan Stig Andersen
Tlf. 4053 9647

LAP Syddanmark:

v/Minna Holm-Nielsen
Tlf. 8171 9981, minna@lap.dk

LAP Region Sjælland:

Midlertidig kontakt:
Alicia Johansen, alicia.j@webspeed.dk
Hanne Wiingaard, wiingaard@pc.dk

LAP Region Hovedstaden:

v/Gert Zøllner, Rugvænget 54, 4050 Skibby
Tlf. 2175 2465 og
Bo Steen Jensen, tlf.: 3969 3388 / 2578 3388
zentao@oncable.dk

Tilgiv jeg siger et alvorligt ord... igen...

Lidt om en uforglemmelig sommer

Krogs krog
af Michael P. Krog

Vi lever i sandhed i omskiftelige tider

Hvad er der ikke blot sket siden sidst?

I Norge gik en højreekstremist amok og bombede og myrdede løs – og begrundede det bagefter i et 1500 sider langt skrift, som en heltegerning fra en korsridder for at frelse Norge. Bedst som vi troede og blev forsikret om, at nu begyndte det endelig at gå godt med økonomien og vi alle var godt på vej ud af krisen – kom der en ny krise. Vejret har heller ikke været for godt. Det regnede i mere end spandevs og forårsagede oversvømmelser overalt i Danmark, i huse, i kældre, på små og store veje og alt, der stod under vandhøjde... En stor komiker blev endelig mindet på film – og en anden stor komiker blev mindet for sin ikke uventede, men dog alt for tidlige død. Og endelig kom den længe ventede udskrivelse af folketingsvalg til torsdag den 15. september 2011. Jeg har sikkert glemt flere begivenheder, men som det engang hed: nok er nok! Det har været en uforglemmelig, men måske mindre minderig sommer.

Vort broderland Norge oplevede en landesorg som også spredte sig til Danmark

Jeg tror, de fleste af os blev berørt af den. Den ekstraordinære og tragiske begivenhed i Norge var så stor, at den danske statsminister Lars Løkke brugte et gammelt og sjældent brugt ord. Et ord som engang var et stolt ord, men man var fristet til, at tro at det var på vej ud af Nudansk Ordbog. Ordet: solidaritet. Ellers manglede vi i Danmark måske den ro og næsten ophøjethed, som de naturligvis mere berørte nordmænd havde. Vi brugte det til endnu en anledning til at skændes og mundhugges i stedet for måske at tænke dybere og bruge afstanden til at tænke efter, om vi selv gør, hvad vi kan for at få et menneskeligt klima, som minimerer sådanne trusler. Efter de to tårne blev ramt i New York den 11. september 2001, har vi selv i Danmark oprustet temmelig meget med overvågning, aflytning, registrering, hårdere og længere straffe og fængselsdomme og andre såkaldte tiltag, som måske ikke har med 11/9 at gøre, som nedsættelse af den kriminelle lavalder og tvangstilbageholdelse for tvangsmedicinering af psykisk syge. Der er også andre tegn på overdreven tvang i psykiatrien, trods løfter om det modsatte. Den norske statsminister valgte at samle Norge og ikke bruge den ulykkelige lejlighed til nye indskrænkninger, et hårdere klima og mere usikker sikkerhed. Tværtimod var hans svar i stedet mere og bedre demokrati. I en af hans mange taler siger han også: "Når et menneske kan rumme så meget had. Hvor meget kærlighed kan man så ikke rumme?" Mange nordmænd oplevede, at den største sorg i verden her er dog at miste den, man har nær.

Flere nærmere vores midte er også gået bort

Som nævnt i sidste krog er der en overdødelighed i den verden, LAP og LAP-bladet koncentrerer sig om – mennesker med psykisk sygdom og sårbarhed. Siden sidst er en af stifterne af LAP også død alt for tidligt. Mårten Breum var en god ven og i øvrigt min næsten absolutte modsætning. Han var grundlæggende en ægte socialist med ølmave og røde seler. – Og jeg kom fra Gentofte, og dermed var det sagt. Mårten var første redaktør af dette blad og i flere år medlem af Landsledelsen af LAP. Han var også en tid rejsekonsulent og i det hele taget en mand med store armbevægelser og mange store tanker. Han fik mig tilbage i arbejdet for LAP efter en selvvalgt periode ude. Han ville revitalisere LAP og gøre det mere udadvendt og slagkraftigt, samtidig med at arbejdsklimaet og arbejdsglæden skulle styrkes for at fastholde og få fat i flere hårdtarbejdende ildsjæle. Den var jeg helt med på. Vi var som nævnt måske hinandens modsæt-

ninger på flere områder, men vi arbejdede godt sammen på grund af en stor gensidig, faglig og personlig respekt. Der er mange uenigheder, meningsforskelle og andre forskelle i dagens Danmark – og i LAP. Men man kan komme langt med respekt for hinanden. Demokrati er trods alt også, som beskrevet i et Gruk af Kumbel, at kæmpe for sin modstanders ret til at kæmpe for den modsatte mening. Der er et andet gammelt ord, som siger, at der aldrig bliver revolution i Danmark – på grund af vejret. Det bygger på en hel del national selvironi. Men hvis det dårlige vejr skulle være udslagsgivende for dansk politik, er der da endnu en god grund til, at vi skal være glade for demokratiet. Hvad kunne ikke den voldsomme mængde regn, vi har modtaget det sidste år munde ud i? Nogle ville, som jeg, måske hælde til den opfattelse, at det ikke blot er skybrud, men syndflod...

Der er en del, som er af den opfattelse at politikere generelt lider af det såkaldte IKEA-syndrom. IKEA-syndromet skal helst udtales mundtligt og med lukkede øjne: Låger og skuffer... Jeg véd dog ikke, om politikerne også har det som forfatteren Suzanne Brøgger: De vil gerne tages på alt – undtagen på ordet... Hvis vi nu alligevel tager dem på ordet, skulle der trods tidernes ugunst være i alt fald økonomiske forbedringer på vej på psykiatriens område. Jeg er dog også godt klar over, at mange gange kan penge ødelægge en hel del – og i øvrigt mangelen på penge resten. Men ikke desto mindre står det til troende at blå blok – og især de konservative og Dansk Folkeparti lover at opfylde et gammelt ønske om, så at sige sætte psykiatrien på finansloven. Indtil nu har især nye initiativer været stedmoderligt henvist til satspuljen. Satspuljen svinger fra år til år og består af de penge, mennesker med overførselsindkomster skulle have haft, hvis de havde fulgt de øvrige lønindkomster. I år var der godt 300 millioner og næste år bliver det til godt 1 milliard kroner. Rød blok med Socialdemokraterne og SF lover til gengæld at øge pengene på psykiatriområdet med 2 milliarder kroner. 1 milliard for det efterslæb de fleste er enige om psykiatrien har haft i forhold til de øvrige hospitals- og behandlingsudgifter. Og 1 milliard oveni for at give kvaliteten i psykiatrien et reelt løft. Apropos penge, så er det ingen stor nyhed, at valgkampen i år vil blive den dyreste nogensinde. Det er ligesom julehandlen – det kan kun gå én vej. Man kan vist ellers kun forudsige én ting med sikkerhed om valgkampen, med en omskrivning af Storm P's ord om livet: Valgkampen bliver som en barneskjorte – kort og beskidt...

Valgkampen bliver i år nok også den mest mediedækkede og aktive nogensinde. Alle medier sætter alle sejl til og journalister på opgaven. DR-Update og TV2-News sender live det meste af dagen og natten med. Man skal nok passe på forstoppelse. Men den omfattende dækning kan også bruges konstruktivt. Derfor vil jeg gerne opfordre alle LAP's medlemmer, læsere og støtter i øvrigt til at stille spørgsmål til de fremtidige politikere om dagens og morgendagens psykiatri! De mange valgmøder og spørgerunder er en enestående lejlighed til at sætte forbedringer af psykiatrien på dagsordenen, hvor den hører hjemme. Medier og politikere går meget efter, hvad der er synligt og hvad der tales om. Derfor er det vigtigt, at psykiatrien ikke bliver glemt, men at politikerne fastholdes i hensigter, drømme og løfter. Det er der ingen bedre til at forsøge end dig! Endnu en gang må du være den forskel, du ønsker at se i verden...

Valget bliver nu til noget. Seneste mulighed var ifølge grundloven den 13. november. Det var komikeren Jesper Kleins fødselsdag og den dag ville han være fyldt 67 år. Han havde engang Kleins Komiske Laboratorium på den tid, hvor Irma havde Steins Kemiske Laboratorium. Jesper Klein havde nogle mindre lykkelige år til sidst. Han var en skygge af sig selv, fordi han havde mistet sit livs Lykke. Mit livs Lykke var også titlen på en bog, som udkom om ham for et

par år siden og navnet på hans afdøde hustru. Han var også ked af et begreb han hadede – tidsånden. Især tidsånden de seneste 10 år. Han var stolt over at være pladderhumanist. Han fortalte om en oplevelse, han fandt, var symptomatisk og sigende for tiden. Det var i den gamle TV-by i Gladsaxe, hvor der i forhallen stod et skilt. På det gamle skilt stod altid de navne, der havde fødselsdag den dag. Det skilt var en dag skiftet ud med et nyt skilt med teksten: Legitimationskort SKAL bæres synligt! Som en anden komiker ville have sagt: Det siger ret meget om situationen. Nu siger Jesper Klein ikke noget mere, men minderne er gode, og dem har vi da lov at have... En af hans samtidige i samme branche, som har været omtalt flere gange her på krogen, døde for godt 30 år siden, men har endelig fået sin film – og sikke en film! Filmen Dirch har lige haft premiere og fået det, der i fagsproget hedder blandede anmeldelser. Jeg er nu ikke så meget i tvivl. Filmen går tæt, men alligevel ikke for tæt på mennesket Dirch Passer. Jeg synes filmen er rædselsvækkende rystende god... Den viser et både sminket og usminket billede af et menneske, der hele tiden og hele livet kæmper med sig selv. Et dilemma dette blads læsere sikkert kender mere end andre... Smukkest og ærligst er billedet, når det store hvide lærred helt udfyldes af Nikolaj Lie Kaas' ansigt, så tæt på at enhver skægstub og porre kan ses. Filmen er ikke alene sjov. Den er også morsom. Samtidig med at den er en tragedie...

Selvom filmen Dirch ikke ubetinget er en anmeldersucces, tegner det tværtimod til, at den bliver en publikumssucces. Den vigtige åbningsweekend var en af de største i dansk film. Jeg mindes en af DP's arbejdsgivere, tidligere teaterdirektør Klaus Pagh's bøger: "Forestillingen var en fiasko. Det var kun publikum, der kunne li' den." Jeg har som før fortalt i min grønne ungdom interviewet Dirch Passer og Jesper Klein i deres hjem og siden fulgt og kendt dem. De var samtidige og de største, men alligevel fjerne fra hinanden. Jeg kan huske, at jeg engang spurgte Jesper Klein ude i hans Pippi Langstrømpe-villa på Amager om, hvad han syntes om Dirch. Han svarede med det samme, at han ikke gav en skid for det afsindige lort de lavede inde på Tivoli-revynen... I forskellighed var Jesper Klein især meget på fjernsyn og radio og meget satirisk og politisk, hvad Dirch Passer slet ikke brød sig om. Han ville heller ikke parodiere, for ikke at sår. Jesper Klein havde ikke noget imod at sår, hvis det ramte satirisk og politisk. Til gengæld var de uden for rampelyset fælles om at være meget beskedne, ydmyge og næsten sky mennesker. De var også begge privat meget konfliktsky...

Denne septemberklummes overskrift er hentet fra arkitekten og forfatteren Poul Henningsens vise: I dit korte liv. Jeg vil slutte med flere ord derfra: Tilgiv jeg si' et alvorligt ord. Det er klogt at I forstår det straks. Bare en hyldest til denne jord. For vi har jo kun den samme slags. Mennesket har nu hadet mer' end nok. Vi kan kun besvare med at elske". Tro på dig selv. Forsøg at tro på fremtiden. Tro på drømmen.

Gør dit bidrag – stort eller mindre – til en bedre verden

Stem den 15. september og stem på den, du tror og håber på! God valgkamp! – og med ordene fra en gammel tv-komiker fra det britiske imperium, Dave Allen. Han manglede en finger, men ikke humor: May your gods be with you! Må dine guder være med dig – sammen med din folketingskandidat! Kys det nu, det satans liv, grib det, fang det før det er forbi...

Hav det nu godt og pas rigtigt godt på jer selv!

Kærligst Michael

DANMARK

PP